

GAZDASÁGI LAPOK

35. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Augusztus 27.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsplatz Nr. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST
V., BATHORY-U. 6.
TELEFON 32-58
HAZAI IPAR

GYÁR
LAJTA-SZENT-MIKLÓS
SOPRONMEGYE
HAZAI IPAR

VIZMENTES PONYVÁK

KAZALOK, CSÉPLŐGÉPEK ÉS MOZDONYOK BETAKARÁSÁHOZ STB.
NYERS PONYVÁK // GABONAZSÁKOK
REPCZE BEHORDÁSHOZ // JUTA ÉS LEN
SÁTRAK, VEDREK, TÖMLŐK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK
.. LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS ..
MINTÁK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Őszi trágyázás!

Valódi Stern-Marko védjegyű

THOMASSALAK

Valódi csak, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta. Minden zsák tartalmjelzéssel van ellátva.

Ralmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken, Berlin,
vezérképviselője

Budapest,
VI., Andrassy-ut 49.

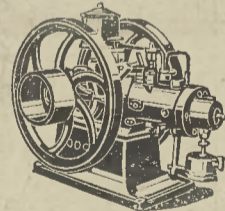
ÓVAKODJUNK A
HAMISÍTÁSOKTÓL!

Különböző nagyságu birtokok eladásra és bérbeadásra előjegyezve

Röjtöki Bauer Antal
földbirtokközvetítő irodájában
Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.
Telefon 166-66.

Legújabb

OMEGA nyersolajmotorok és lokomobilok

Előnyei: Csekély üzemköltség
Nincs robbanó vagy tűzveszély
Nincs pénzügyőri ellenőrzés

Bárdos és Brachteld műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Gyár-utca 5. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD.

Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánljátok:

Locomobilok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhereséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kéveköttő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Kisküküllőmegyében (Erdély) Szászveszűsön, szarvasmarhára és sertések bevásárlására **ügynöki és alkuszi üzletet nyitottam**, szíves megbízásokat kér a tisztelt uradalmaktól és birtokos uraktól

teljes tisztelettel

Czim: Szászveszűs.

Posta és távirtda: Küküllővár.

Vasut: Zsidve.

Bedőházi Pál

ügynök és alkusz.

A több mint 25 év óta fennálló **csakis** gőzekéket gyártó **HEUCKE A.** hausneindorfi gőzekegyár tulhevített (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt: **Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.**
NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli MUNKAERŐ.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal **nem vállal felelősséget.** +++++

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: **minden egyes szó 4 fillér**, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Hirdetmény.

A nagyszentmiklósi (Torontál m.) m. kir. földmivészkolát a folyó tanévben több olyan kevés igényű, szorgalmas, jó magaviseletű, nőtlen és családos egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a béresgazdái, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botos ispáni állást méltóan betöltsék, kisebb gazdaságban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hóban elfoglalhatják. E teljesen megbízható egyének felfogadására nézve megkeresésekre készséggel megteszi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivészkola igazgató-sága.

Fiatall gazdász,

bolgár, nős, ki tanulmányait Lipsceben végezte, legjobb ajánlatokkal rendelkezik volt tanáraitól, állást keres nagyobb uradalomban vagy más gazdasági üzemben. Németnyelvű szíves ajánlatot kér: „Gazdász 158.156” alatt Schwarz József hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

A hódmezővásárhelyi

m. kir. földmivészkola két éves tanfolyamát folyó év végén több oly, részben már katonakötelezettségének eleget tett fiatal ember végzi, kiket az igazgatóság mint botosispánokat, gazdákat, gazdasági segédeként és munkafelügyelőket felfogadásra legmelegebben ajánlhat. Ezen ajánlatotétel annyival is inkább figyelemre méltó, mert az igazgatóság szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy tanulói közül csak mindenképen megfelelő, teljesen érdemes, becsületes, törekvő és szorgalmas ifjak élvezzék pártfogását. Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Egy külföldi

gazdasági főiskolát végzett, 23 éves fiatal ember, aki a praxisban sem járatlan, minél előbbi felvételt keres. Vidor Zsigmond, Pa-Kerény, Szempéz.

Földmivészkolát

végzett, nőtlen, erélyes egyén egy évi gyakorlattal alkalmazást keres szeptember elsőre. Megkereséseket fizetés megjelölésével kér Veszolovszky János, Nagylak, Csanád megye.

Ispáni

állást keres szept. 1-ére egy földmivészkolát és 4 középiskolát végzett 27 éves, r. k. vall. nőtlen, ki jelenleg egy nagy grófi uradalomban 4 év óta mint segéd-tiszt működik. Szíves megkereséseket kér Nöthig István, Somogy-Tarnóca.

Földmivészkolát

jó sikerrel végzett, 32 éves, nős, kiscsaládu, róm. kath. 6 évi gyakorlattal, nagyobb uradalomba, koránkező, fáradságot nem ismerő, józanéletű, ugy a külső, mint a belső gazdálkodásban jártassággal bír, 1912 január elsőjére vagy esetleg előbbre is megfelelő állást keres. Czim: Tolvaj Kálmán gazd. kulcsár Csörgő, Zemplén megye.

Gépész,

ki a stabil, dinamó-, gázgépekről jó bizonyítvánnyal rendelkezik, több évi gazdasági és szeszgyári gyakorlata van, jelenleg nagy uradalomban mint főgépész van alkalmazva, hasonló állást keres. Csakis állandó helyre reflektál. Szíves megkeresések Lukátsy Károly főgépész, Barcs, Belcsapusztára intézendők.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes czímekkel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatószám. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Kerestetnek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvasható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatószám ingyen. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Botos ispán

október hó 1-re kerestetik, 30—40 éves, nős, erélyes, aki a tulajdonos beosztása szerint a gazdaságban önállóan képes rendelkezni. Ezen állásra csakis 3000 kor. középszín óvadékkal rendelkező, fáradhatlan szorgalmu egyén pályázhat. Egy évi javadalmazás: 400 kor., 600 kgr. liszt, 400 kgr. árpa, 2 tehéntartás, 8 malacztartás, 2000 □-öl töltő, 2 szobás lakás kis kerttel. Czim a kiadóhivatalban 914. szám alatt.

Mérlegképes

nős gazdasági könyvelő, perfekt magyar-német levelező, ki nagyobb gazdaságokban huzamosabb ideig működött, kerestetik. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal Szold Zsigmond Mezőlaki bér gazdaságához, Mezőlak (Veszprém megye) intézendők.

A margittai

uradalomban (Bihar megye) egy gazdasági irnok, ki szőlőkezelést is tanult, kerestetik. Megkivántatik a pályázóktól, hogy a katonai életen túl legyen, magyar és németül tudók előnyben részesülnek. Folyamodványokat, fizetési feltételeket és a bizonyítványmásolatokat, melyek vissza nem küldetnek, a margittai uradalmi jószágigazgatóságához küldendők.

Gazdatiszt

kerestetik f. évi október 1-én való belépésre, ki a gazdálkodás minden ágában alapos szakismerettel bír és 1000 holdas birtokot önállóan kezelni képes. Sajátkezűleg irt ajánlatok eddigi működés, életkor és családi állapot kitüntetésével, valamint fizetési igények megjelölésével intézendők Karczagra, Stern Dezső czimre.

A Pecsényéi Béruradalom

egy a magyar és német nyelvben szóban és írásban teljesen jártas

gazdasági tisztviselőt

keres, kinek teendői különösen az irodai munkák elvégzése, a tejjgazdaságra és egyáltalán mindennemű majorbeli munkákra való felügyelet lesznek. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal mindkét nyelven fogalmazva a **Félszerfalvi Czukorgyár Pecsényéi Béruradalmára, Pecsényé, Sopron megye** czimzendők.

Német nyelvben

jártas, okl. gazd. segéd-tiszt kerestetik mielőbbi belépésre. Fizetés 1680 korona, butorozott szoba, szabad fűtés és világítás. Az állással nyugdíjigény jár. Ajánlatok czimzendők: Czukorgyár jószágfelügyelősége, Czinfalva, Sopron m.

Szőlő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjütá-
+++++ nyosabban a +++++

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban,

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—33. sz.

szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-téle zsák- és ponyva-gyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvaköltöző-intézet.** — Manillazsinegek, kévekötelek, lópokrócok. Tessék ajánlatot kérni.

Felosztatik 400 hold

kitűnő barna homok szántó, Pest megyei Keczel községben. Holdja 500 korona. Most fizetendő tizedrész, két év alatt két tized, többi törlesztéses kölcsön.

Gauzer Ödön, Kalocsa.

Az Újnépi Uradalom

(u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjakkal kitüntetett tenyészetéből állandóan eladásra bocsájt jól tejlő anyáktól származó elsőrendű telivér simmenthali tenészbikákat; hussertényészetéből pedig nagytestű westfaliai koczákat és kanokat. Elfogad előjegyzéseket ősszel szállítandó telivér **göndörörű Lincoln kocsa- és kanmalaczkokra** is. Jelenleg egy darab **egy éves mangalicza** × westfaliai × Lincoln kereszteszűs, kiválóan szép, 200 kgrm. súlyu óriási tenészkán is eladó 450 koronáért.

2 hold homok

szegény embernek is eladó, 120—200 koronával hitelbe, azontul pénzes munkában részesül.

Gauzer Ödön, Kalocsa.

Azonnal szállítható kipróbált kitűnő járásu, 35 tényleges lóerejű, álló típusu **BOLINDER** nyersolaj-motor, készleten Budapesten, Schwarz József és Társa czégnél, VI., Váci-körút 53.

szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.**

Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel **3.45 kor.** Utánvétellel küldve **3.65 kor.**

Gyakorlati utmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb eredményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszerezhető a

„Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában

Budapest, IV., Muzeum-körút 7.

Őszi szállításra előjegyezhető

Reitter Öszkár

főkapitány fajbaromfi-gazdaságában **NAGY-BECSKEREKEN**

Angliából hozatott telivér fajtisztaságú legelsőrendű állatok:

Hóféhér óriás nagy angol emdeni liba, him 25 K, tojó 25 K.
Hóféhér óriás nagy pekingi kacsa, him 10 K, tojó 8 K. Hóféhér Wyandotte (amerikai kintű tél tojó) him 10 K, tojó 8 K.

Hóféhér Orpington, him 10 K, tojó 8 K. Sárga Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

ÁLLAMI NAGY ARANYEREM.

Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések. **Kitüntetések:** Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta.

Fajtisztaságért jótállás.

Préselt

buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Zombor.

A dohánypajták oly időbeni kihasználása

céljaira, amidőn azt még dohányszáritásra használni nem lehet, ajánlja némely magfajta termelését a **Magyar magtenyésztési r.-t., Budapest, IV., Városház-u. 12.** hol közelebbi felvilágosításokkal és magyarázatokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Ha jó lovat szép baromfit kövér disznót jó fejőstehenet akar a gazda

akkor rendelje meg a világhírű min. engedélyezett gyorshízaló abrakfűszert, nélkülözhetetlen háziszer, sózás felesleges. — Használati utasítással együtt 5 kg. csomag utánvétellel bérmentve 14 korona, 1 kg. 3.60 korona. Számtalan elismerő és dícsérő levél.

HUNGÁRIA gyorshízaló abrakfűszer vállalat BUDAPEST VI., Felső-erdősor 48/G.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ MOTOROK

és LOKOMOBILOK.

·ÜZEMKÖLTSÉGEK·

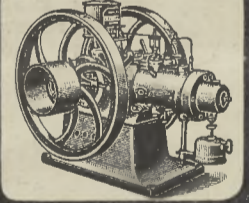
NAGYSÁG SZERINT 1½-2 fillér

ÓRÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT. - NINCS ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST.

V. Váci-Körút 76.

HONI GYÁRTMÁNY!

VIZELLÁTÓ TELEPEK, SZIVATTYUK

minden formában a legjobb szerkezettel, automatikus **marhaható telepeket gazdaságok, uradalmak** stb. részére épít mint különlegességeket **Anton Kunz** cs. és kir. udvari szállító **Mährisch-Weisskirchen**, Morvaország. Kitűnő referenciák, terület-megtekintés a legolcsóbb áron. Ajánlatok és díjszabások ingyen.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozunk mező gazdaságunkba
helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 16 kor. Fél évre 8 . Negyed évre 4 .</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>a lap kiadóhivatala vess fel. Arjegyék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad- tatnak el.</p>
--	--	--

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — n.	597
Gazdasági levél. — Antalfalvi Szűcs János	598
Tárca. — Eugenetika. — Fehér Zoltán	598
Az orvosi növények természetéről. — Dr. Rodiczky Jenő	599
Szalmaemelőkészülék a kazalok betakarásához	600
A gyümölcsfák áoltása. — Balogh Bálint	600
A terménybeesés retifikálása. — Káldy Szűcs János	601
A különböző kulturnövények mennyi nitrogént vonnak el a talajból. — Herke Sándor	601
Könyvismertetés	602
Kérdések és feleletek	602
Kérdések: Hogy lehet árvaságra jutott malacokat felnevelni. Egy sertésenyésztő. — Hol vehetnék kecskét? M. — Buza alá okszerint hogy míveljük a talajt s a műtrágyát mikor adjuk? B. L. — Mit jövedelmezhet a görögdiónyie-tenyésztés. G. S.	
Feleletek: Hogy értékesítem a tojót? Fehér Zoltán. — Miért nem kap a birtokos a kat. mérnöki területi kimutatást? Herzegh Sándor. — Rozs kevesebb termelt a műtrágyázott, mint a nem műtrágyázott helyen, hogy magyarázható ez meg? Szűcs János. — F. Z. — Lehet-e az, hogy ez évben helyenként a kisgazdák termésállaga nagyobb, mint az uradalmaké? Szűcs János. — Kifizeti-e magát a paradicsom nagybani termelése. Balogh Bálint	604
Hírek	605
Aprók	605

SZEMLE.

A gazdasági helyzet. — A buza fogyasztás emelkedése. — A jó vetőmag hatása a termésre. — Terv a mezőgazdasági hitel rendezése tárgyában. — A lőtenyésztési vita folytatásához. — Tanulmány a drágaságról. — Az élelmiszer hamisítási törvény tervezet elkészült. — A budapesti általános tejcsarnok töké-
melése. — Uj amerikai lap.)

Időjárásunk ismét megre változott s még az éjjelek sem hűvösek. Mult hét néhány helyre jó esőt hozván, ma (kivált Tolna és Fehérmegyében) a szántás vigan haladhat, a repcevetés fenakadás nélkül folyik s a kései burgonyák is feléledtek a répák pedig élénk fejlődésbe jöttek, a minek az az épülőfélben levő ercsi-i cukorgyár örülhet, mert lesz mit feldolgozni. A kukoriczának már nem használt az eső, töve szárad, hát már a talajnedvességéből nem képes táplálkozni s termése országos átlagban a mult évi felét alig fogja elérni Arad megye egyes helyein 25%-a lesz csak a multévinek s ott már a levél is száraz. Pest és Szolnok megyében a korai tengerit már le is törték és kupokban van a száraz szár, mely bizony zombolyázva sem fog sokat érni ebben a takarmányszük világban, de legalább jókor lekerülvén a talajról lehet utána jól elkészíteni a földet buza alá. Az Alföldnek legjobb takarmánya, mely a kevés csapadék dacára is már negyedik gyapját növeszti a luczerna, és fel is kapták e növény termelését az ottani gazdák. A dohány Dunántul nagyon jól áll s igen jó termésre ad reményt, viszont Budapesről keletre elterülő homok vidékeken fejletlen, kislevelű. Szőlő az ország nagy részén közepes, Aradhegyalján pedig kitűnő minő- és

mennyiségileg, így tehát 1911-iki ménesi remek bor lesz. Örvedetes jelenség, hogy gazdáink tartózkodnak a gabona eladásától s addig nem bocsájtják áruba gabonájukat, míg az árak kellő kialakulását nem észlelik. Ime láttuk a mult héten volt nagyobb kínálat 15-ig, mert a ki ez ideig 3-ik negyedévi adóját nem fizeti (ha csak egy nappal késik is el) már 1/4 évre járó 5% késedelmi kanatot fizet. Ezen köteleességüknek akartak eleget tenni a gazdák s piacra hozták az árut, de e hét folyamán, dacára az emelkedő irányzatu áraknak megcsappant a felszállítás. Ime az általunk jövedölt 24 K.-ás buzaár bekövetkezett, mert midőn a sorokat papírra tesszük a készáru következő: buza 23:3—24, rozs 19:15—19:4 árpa 17:1—17:5, zab 17:4—18:2 A marhaárak jól tartják magukat, kivált a jó fejőstehen ára kitűnő p. o. a hétfői döbrökői vásáron (Tolna) 600 K.-án alul alig is volt tehén, pedig igen nagy volt a felhajtás, ellenben a 840 korona nem volt a legnagyobb ár. Tinó 1 K. elősúly levonása nélkül. — Sertés árak Kőbányán heti átlagban szinte jők.

magy. I. minős. 320—380 kg. nehéz 156—158 f.
" " " 280—309 " " 160—162 "
tartott sertés wagonból átvéve . . . 168—170 "

A gabonatözsden 18 Koronás alapon 20.000 q. romániai tengeri kelt el, tehát az aussigi paritás megvan. Nem szabad a tözsden elfeledni azt sem, hogy noha jó közepertemes volt buzából, mégis kérdés, vajjon a belföldi szükségletet ki fogja-e elégíteni, mert 30% emelkedést kell a fogyasztásnál figyelembe venni t. i. a nép lélekszáma is folyton emelkedik, a kivándorlás pedig apadóban van, végül pedig a magas husarak miatt a nagy tömeg husfogyasztása kisebbedvén, nagyobb mértékben fog kenyeret (tésztaneműeket) fogyasztani. Talán a malmok is erre a tényre jöttek rá, hogy oly nagy kötések eszközltek októberre és áprilisra, s hogy az őrlés korlátozásával is felhagynak szeptember 1-től fogva.

A folytonosan kísérletező németek már gyakorlatilag kimutatták, hogy a legnagyobb szemű buzamagból terem legtöbb holdankénti átlagban, mi elméletileg is helyes, mert hisz a nagy magból legerőteljesebb csira fejlődik, legjobban bokrosodhatik a növény s legtöbb kalászt s ezekben legnagyobb számú szemet érlelhet. Azonban a legnehezebb magból is csak oly sulyu mag terem, mint a közép minőségüekből, mert a mag suly csak a termés mennyiségére bir befolyással, de a minőségre nem hat s ezt kizárólag az időjárás szabályozza azért van egyik évben átlag csak 75—76 kgos hectoliter sulyu buza, míg a másikban p. o. az idén 83—86 kgos.

A „A Nagyirtok” czimű folyóirat egy érdekes tanulmányt közöl Ereky Károly tollából, mely a

mezőgazda hiteléről szól. Kiterjeszkedik I. A záloghitelre, II. birtokforgalmi hitelre, beszél arról, hogy a földbirtokosoknak ugyanugy kell szerezniök kölcsönpénzt, mint a hogyan a nagyipari részvénytársaságok szereznek, hosszú- és rövidlejáratu hitelnyújtás által s arra az eredményre jut, miszerint ha a gazdaság pontos számvittel bir s a hitelt nyújtó banknak a kezelésbe, értékesítésbe szóval az egész ügymenetbe beleszólása van s mindenre szigoru felügyeletet gyakorolhat, akkor értékpapirokat bocsájtthat ki a földbirtokos, melyeket az ugynevezett a „Mezőgazdasági értékpapirbank” dob piacra s részben szavatol is értékükért, mert csakis gyümölcsöző befektetésre szabad fordítani az ilyen uton szerzett pénzt. Szép dolgok ezek, Ereky már a bank alapszabály vázlatát is megírta, ideálisan emelkednék a mezőgazdaság a belterjesség netovábbja felé s a gazdasági ipar fejlődésének kulcsa volna az ilyen hitelnyújtás. De hát sok még a de . . . azért, (habár magunk is nagyon szeretnők már ily bank működését látni, épen a gazdasági fejlődés érdekében), mégis még nagyon is jövő zenéjének tartjuk e szép eszmék testet öltését, részint mert a pontos — szinte hajszálhasogató — könyvitel s ennek mindenre kiterjedése, ritka helyen van meg s — mert költséges — kevesen is fogják behozni, de ha az uj adóikvetési rendszer elő is fogja mozdítani némileg ezen ügyet, mégis azon (fajunkban rejtlő) büszkeség, hogy nem hajlandó a nagybirtokos gazdálkodási módszerét egy bank birálatának s esetleges kifogásainak, átalakításának, módosításának stb. alávetni, — fogja még soká lehetetlené tenni ily eszményi intézmény létrejövetelét.

Megjelent a viszontválasz is gf. Széchenyi 2-ik levelére gf. Szapáry Péter tollából. Ami minket illet már megirtuk nézetünket, csak egy pontra óhajunk szerény megjegyzéseket tenni t. i. hogy igazat adunk Szapárynak abban, hogy a magánmésenek anyaga évről-évre romlik, rosszabbodik. Ez nem csoda, ha vesszük, hogy ma már a csikóknak oly nélkülözhetetlen legelők a minimumra szoritattnak és a tenyésztők jövőre nem gondolva — ha jó árt kapnak — a legjobb tenyész anyagunkon is tudadnak és a kiváló kanczákat is áruba bocsájtják. Tudunk egy esetet nem is nagyon messze a fővárostól, hogy egy hirneves magánmésenek 20 év alatt azért ment rohamosan le a silányság lejtőjén, mert a tulajdonos jó pénzért minden anyakanczáját eladta, ha akadt rá vevő s maradtak a hibás gyatra alaku gebék, melyekre most már ha a legkiválóbb csődöröket bocsájtja is, csaknyomorúságos csikókat fognak világra hozni.

Rudnyánszky László a ráczkevei főszolgabíró irt egy tanulmányt a drágaságról, melylyel könyvismertetési rovatunkban röviden foglalkozunk

Szives tudomásul!

Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint **szeptember** hó elején **árverezésre** kerül Budapesten kb. **300 darab nagytestű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas, Dairy-Cows tehén és pedig: Red-Dairy, Roan-Dairy és Derby-Dairy.** A katalógusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31.

ugyan, de nem mulaszthatjuk el ezen több részben érdekes füzetre felhívni t. olvasóink szives figyelmét, azonban egyuttal néhány megjegyzésünk is volna azon fejezetre, melyben a t. szerző az apa állatok beszerzését az állatorvosokra óhajtja bizni s a gazdasági felügyelőséget megszüntetni kívánja. Mi is barátai vagyunk az állatorvosoknak, mi is szeretnők kiterjeszteni hatáskörüket az apaállat vizsgálatok s beszerzések körül s a sok haszontalan irkafirka megszüntetését szívből óhajtjuk, de azt egyszerű cikkek, röpiratok s beadványok útján nem lehet elérni, ilt gyökerez változást kell életbe léptetni és pedig mielőbb. Szerző a főiskolából kikerült fiatal állatorvosokat járású áll. orvosok mellé óhajtja beosztani, hogy gyakorlatot sajátítsanak el s csak ennek megszerzése után lehessenek községi vagy körállatorvosok. Ezt feltétlen aláírjuk, sőt megtoldjuk azzal, hogy csakis 3 évi gyakornokoskodás után kellene illetve lehetne önnállósítani ez urakat. De még tovább megyünk s kijelentjük miszerint a föld. miniszteriumba csakis oly állatorvosokat volna szabad berendelni, kiknek legalább is 10 évi külső gyakorlatuk van, mert különben megint ott vagyunk ahol ma, hogy a zöld elmélettel telített s semmi gyakorlati tudással sem rendelkező fiatalság kerül be a miniszteriumba, halad ott fel a ranglétrán s gyártja a sok rendeletet, melyek az életben nem válnak be. A mi pedig a gazd. felügyelőséget illeti nem akarjuk őket kivégezni, mint a szerző, hanem igen is kössük ezen tisztséget ne csak a gazdasági, hanem az állatorvosi oklevélhez is s mondjuk ki, hogy ezen 2 oklevél megszerzése után lehet csak felügyelőségi gyakornok a fiatalember egy évig a vármegyei gazd. felügyelő és egy évig egy hatósági állatorvos mellett (nem a miniszteriumban) azután lehetne csak segédfelügyelő s csak is azt nevezze ki kerületi (ma már megyei) felügyelővé kinek legkevesebb 10 évi gyakorlata van, de a miniszteriumban is csak ilyeneket osszanak be. A két oklevél megszerzése nem oly nehéz, hisz kinek az állatorvosi már megvan, az 2 év alatt megszerezheti a gazdaságát. Hogy pedig ily dupla diplomások sorából kerülnek ki legjobb állattenyésztők arra van elég példa, hogy többet ne említsék: Ujhelyi Imre, Tölg Gyula stb.

Örömmel tölt el azon tudat, hogy kész az új törvénytervezet, mely az élelmiszerhamisítást lesz hivatva ellenőrizni s lehetetlené tenni. Állítólag szeptemberben egy ankét fogja rajta az utolsó simítást megtenni s aztán a képviselőház elé kerül, hogy lehetőleg még ez évben törvénynyé váljék. De azután legyen ám gondoskodás

arra, hogy a végrehajtás ne legyen írott malaszt, hanem tényleg vitessék is keresztül teljes szigorral a törvény.

Mint örömmel értésülünk, a Budapesti általános tejcsarnok R. T. (Margit-körút 11 sz.) melynek megalakulásáról csak nemrég adtunk hírt, már is telemelni szándékozik részvénytőkéjét, mi jele annak, hogy üzlete jól fejlődik. Csak vigyázzon arra, hogy úgy a gazda mint a fogyasztó közönség belé helyezett bizalmát teljes mértékben ki is érdemelje s megis tartsa és ne essék oly hibákba, mint a Központi tejcsarnok szövetkezet, melynek ügyesbajos dolgait nem csak mi, de a napilapok legnagyobb része is elégszer szellőztette.

Amerikában, Cleveland (Ohio) városban egy új magyar lap jelenik (2-szer havonta) meg Földes Imre honfitársunk kiadása és szerkesztésében, „Amerikai Magyar Farmer“ címmel, mely hivatott lesz nem csak a tengertútra került magyarországi érdekeit képviselni, hanem őket gazdasági téren is oktatni s az amerikai viszonyoknak megfelelő utasításokkal ellátni, Több számot átolvasva látjuk, hogy uttörő munkát végez, szakcikkei tanulságosak, érdekesek s minden esetre ajánlható e lap az Ujvilág magyarjainak. — n.

Gazdasági levél.

Balatonkeresztur, 1911. augusztus 20.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Augusztus 1. óta jó darab magyarföldet volt alkalmam és módom bejárni Arad megyétől túl a Királyhágón Kolozsváron át Ördög-Kereszturig s onnét vissza Arad—Budapesten át egész Balaton-Kereszturig, hol végre 8—10 napot töltöttem a magyar tenger mellett és benne is naponta 2—3 szor. Utirány szándékosan Erdély felé Nagyváradon át, illetve Arad, Békéscsaba, Nagyvárad, Kolozsvár s jövet Tövis, Lippa, Arad. Ahogy Békéscsabát elhagytuk az eső megeredt s esett egész Kolozsvárig s négy napon át, — mig ott időztem — kevés megszakítással folytatódott. Kolozsvártól Ördögkereszturig kocsival folytattam utamat, a 35 km. távolságra, figyelve Argus szemmel az erdélyi kultúrnövények fejlődését, állapotát, de nemkülönben a vonatról is, hogy összehasonlítást, párhuzamot vonhassak a vidék kulturális viszonyai s a kalászos és kapásnövényzet fejlettsége felett. Mig a Királyhágón innen kopár, lesült kaszálókat láttam, addig Erdélyben, még a legmeredekebb sziklahegy tetején is üde-zöld pázsit pompázik, bő táplálékot nyújtva a legelő jószágoknak. Erdély tehát igazán prädesti-

nálva van speciális viszonyai s geográfiai fekvésénél fogva az állattenyésztésre. Hiszen mig Ö-Kereszturon voltam, ha nappal fel is melegegett a levegő, este oly hűvös volt, mint május elején, — ha az idő csapadékos — nálunk; a midőn tetőfokán van a vegetáció. Ott már a sok eső miatt panaszkodtak a gazdák és méltán, mert bizony a kalászosok minőségén, úgy a mely lábón, tulérve állt, vagy feküdt, mint a mely rész kalangyába (így nevezik a keresztet) és részben petrenczékben volt kint. A rozs és zab ott némely vidéken jobb volt, mint nálunk. De azért láttam igen sok silány zab- és árpatáblát, mely még zöld állapotban volt és a melyről 3 q. hozamnál többet várni merészség lenne. A mi buzát láttam, azt 6 q.-ás termésre taksáltam. Rozs 8—9 q. sem tartozik a ritkaságok közé. Keresztje 60—70 kg.-ot is adott a cséplésnél. Persze sarlóval aratott keresztetk fizettek így. Viszont alig volt látható kholdanként 10—14 kereszt. No de tengerijök még lesz úgy 25—30 % al nagyobb hozamot biztosítva, mint nálunk a legjobb állapotban lévő. Tény azonban, hogy tengerink nekünk is lesz Kavnán a kései vetésekből olyan, mint Erdélyben, mert a július 28-án esett 15 mm.-es eső s azt augusztus 1-én követett 17 mm. csapadék, jókor érte. A mi a csapadékot illeti, hiszen ez volt augusztus elejétől fogva úgy 12—15-ikéig majd minden felé az országban, pld. 13., 14., 15-én Balatonkereszturon is esett legalább 50—60 mm.-es, de a tropikus hőségű nap heve azt egy pár nap alatt elpárologtatja. Különösen itt a homok vidéken 20—25 mm.-es eső után, ha a nap kisüt, egy óra mulva poros ut van.

Tehát nálunk csak hetes eső és országos tud érvényesülni, ha az megszakítás nélkül esik, illetve, ha folytonos borult és hűvös idővel kapcsolatos. Ez az óhaj, követelmény Erdélynek speciális és fizikai törvényen alapuló éghajlati kincse.

Ezt pedig az okszerű és fokozott állattenyésztéssel lehet és kellene a mainál hatványozottabb mértékben kihasználni. Itt a Balaton mellett s egyáltalán a homokvidékeken már nem sokat segített az eső a tengerin. A takarmány- és czukorrépa ellenben még nagyot lendít. A legelők az eső daczára most is kopárak s ép így a kaszálók és gyengén fejlődnek a természetesek. Mig luczerna, lóhere inkább nőnek és üdezőldek, különösen, melyek eső után a talajt beárnyékolják, nem engedvén a napsugaraknak utat a talaj fokozott felmelegedésére, tehát a csapadék elpárologására. A burgonya gyenge termést ígér s néhol itt már fel is szedték. Nem sok munkát igényel a szüretje. Minősége azonban jó. Rég

TÁRCZA.

Eugenetika.

No lám, hát ma már nem csak azon a ponton vannak tudósaink, hogy az állatszaporítás állattenyésztéssé fejlődjék az egész vonalon, — mert valljuk be, hogy a kisgazda nálunk ma még csak szaporít s nem tenyészt —, hanem a legnemezebb állatra az emberre is ki akarják azt terjeszteni.

Az okoskodás helyes, hogy Darwin szerint hasonló-hasonlót nemz s ha összeadatik két erőteljes izmos egyéniség, akkor a magzatok is munkára testi fáradtságokra termett individuumok lesznek. Így majd a jövő századokban külön kialakul a favágók erőteljes fajtája (á la teknővájó cigányok), azután a súlyos terheket könnyedén cipelni tudók nagyerejű fajtája, melyből a

hordárok, zsákhordók stb. lesznek. Külön kitegyesztett fajta lesz a huzamos munkát bíró mezőgazdasági alantosabb alkalmazottaké, ezek lesznek igáskocsisok, béresek, aratók, kapások stb. A gyors és ügyeskezüekből származnak majd a vinczellérek, szőlőmunkások, kik az oltásokat gyorsan s jól fogják tudni végezni. A tisztaság szeretet hiányában leledzőkből válik majd ki a vályogvetők és a pöczegödőr tisztítók fajtája. Így tovább-tovább! A finomabb csontu, gyengébb idegzetű népségből, mely a testi fáradalmakat kevésbé bírja ki, lehetne a gépirókisasszonyokat és diurnistákat kitegyesztetni. A szellemi képességek, a tudomány iránti előszereget, a könyvekben való buvárkodás iránti vonzalom, a szóbeli tehetség, a szép irály stb. boldog tulajdonosai párosítva lennének hasonló kitünő képességekkel bíró női lényekkel s a tulajdonságok pár generáción át fixirozva, végre is világra szóló tudós fajta emberek családjait hozná létre.

Lennének extra politikus, diplomata, pénzügy kapacitás, egyetemi tanár, régiségbuvár, költő, író, szerkesztő stb. családok.

(De kár, hogy még nem tartunk ennél a boldog generációnál, mert mi agráriusok mindjárt kitegyeszténénk fiaink számára egy földművelésügyi minisztert, hogy ha már a mi boldogságunk nem is teljes, a fiaink az legyen.)

Csak hogy ennek a sok szép elméletnek is az a bökkenője, hogy nagyon is zöld.

Tessék tudós embernemesítő uraknak elősorbán kifundálni egy szert, egy szérumot, vagy gyógyszert, melytől a szerelem bacillus, — a mit különben szinte csak ezentul fognak felfedezni — nyomban megpukkad (akár Spitzner őnagysága báránói, ha legujabb kalapját látják) s tisztára egészen eltöröltetik a föld színéről, mert mig szerelem lesz, addig minden hatalom kevés lesz arra, hogy p. o. a hórihorgos falusi nótárius béle ne gabajodjék az ispanék kis csitri

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPEK RÉSZV.-TÁRS. BAJA

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép bebizonyított előnyei:

1. A legi^{re}álisabb földmunka, aminét eddig csak a kertész tudott előállítani. — 2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj. — 3. Ideális trágya alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával. — 4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével. — 5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő. — 6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána. — 7. Legalább 30—50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100% terméshozamok is). — 8. Őrlesre, cséplésre, fuvarzásra, utak lehengerzésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák: Gróf Széchényi Emil Vajsza, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztaszöllös, gróf Karátsanyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferenc Karácsonfalva, Máár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Erendréd, Machmer János Pusztarastovác, Razgha Ernő Honkiskér, Tománovics György Bácsbokod, Pannonhalmi főapátság Kismegyer stb. stb.

Szabadalmazva az összes államokban. — Német- és Oroszország részére gyártási engedélyt adva.

Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

ném ettem homokon termett burgonyát s így a különbség felette érezhetővé vált az első élvezeténél. Levese is sokkal jobb, mint az agyag vagy vályogtalajon termelt burgonyáé.

Augusztus elején nem lévén aktív gazda, bérlet felülvizsgálattal s egyéb ügyes-bajos dolgok teljesítésével lévén megbízva, ez alatt kissé pihe-nőre is tértem a Balatonra 14 évi egyfolytában történt munka után. De csak 10 nap jutott erre. 22-étől újból kezdem, ha Isten is úgy akarja és segíteni fog abban úgy, ahogy azt mi halandók elhatároztuk, czélul kitűztük.

Talán nem lesz érdekelő és czélnélküli, ha reá térek az aktuális gazdasági munkák 10 parancsolat szerint történő sorrendi gyakorlására. Bár úgy szerény személyem, mint más számos gazdátársam által vica-verza pertraktálva lett, azért a megisméltése nem lesz érdektelen, hiszen az életben és természetben is minden megisméltődik. (Bár ha mi is agglegények újból lehetnénk 22—25 éves aranyifjuság!) Kezdjük a tarlóhántás, vagy buktatásnál (azt hiszem ezt már minden jóra való gazda megkezdte). Az idén sok bajt okozott a nagy szárazság, de azért mégis az járt el praktikusabban, a ki eső előtt, még ha tripla áron is, de egy kis porhanyó réteget hagyott a talajon a tárcsás porhanyítóval. Sokan azt hiszik, hogy az a 2—3 cmter vastag porréteg semmit se ér, lendit a talajon. Nos azok tévednek. Először a talaj párolgását már kisebb-nagyobb mértékben korlátozza nappal is, éjjel pedig a porréteggel feljövő pára lecsapódván, a talajfelülete meggyengül s így ha minden reggel 3 órától 7—8-ig tárcsázunk, duplázunk és triplázunk. 4—5 napra azt fogjuk látni, hogy van 5—6 cmter vastagságú porréteggünk. Ezen keresztül már az altalajból felfelé igyekvő pára csak minimális fokban törvén át, nem csak baktériumflóra képződhetik, de az így kezelt talajt 8—10 napra szánhatjuk is, még eső nélkül is és ez a szántás nem lesz hasábos, hantos, de van annyi porhanyó része, mely a talaj kiszáradását megakadályozza. Ha pedig kisebb-nagyobb csapadékot kap, az érvényesül egészen, (mert a talaj felületén volt kérgesedés, talajösszehuzódás megbontatván a tárcsával), azt elnyeli, mire meleg napos időt kap. Tehát nem csak a lefolyása van meggátolva, mondjuk lejtős területen, de az elpárolgása is. De erre azt is lehet felhozni ellenérvül, hogy nagyon költséges, körülményes és a gyakorlatban így meg nem valósítható. Nos, ez sem áll! Csak a munkát kell tudnunk praktikusan beosztani tudni. Tudniillik, a hol ma először tárcsáztam estig, ott reggel 3 órától 8-ig folytatom duplán, utánna ismét még a tárcsázatlanon folytatom. Vagy megfordítva, a hol először tár-

csázunk 3 órától 7—8-ig, akkor ezt félbe hagyjuk s oda megyünk, a hol már 2-szer tárcsáztunk, mert itt már napközben is lehet mélyebbre haladva, tehát nagyobb vastagságú porréteget kapni, készíteni. Így a tárcsa folyton halad, s ha nincs elég tárcsa dolgozzunk váltott ígás erővel. Ha a megtárcsázott területet szántjuk, ügyeljünk, hogy az kellő porhanyóssága legyen s inkább várjunk egy 10—12 mm. esőt, még ha késtünk is ez által, sem hogy hantos szántást produkáljunk. Az ilyen szántásban először nincs baktérium-képződés, tehát légbeli nitrogént nem gyűjthetünk, másrészt az ilyen talajba a szak- és czélszerű vetés lehetetlen; eltekintve attól, hogy mag is több kell 25—30 %-al és még is hiányos lesz a vetésünk. Persze ezen tizparancsolatszerű szabályok az őszi vetések alá történő munkánál értendők. Tavaszia alá minél hantosabb, hasábosabb szántás lesz czélirányos. Mondani is felesleges, hogy az őszi alá történő szántást kövesse azonnal a borona.

Ez így elkészített szántás után pedig történjék a műtrágya kiszórása a szántásra boronálás után. Újból boronálni csak akkor lesz indokolt, ha felülete megtömődnek, cserepedednek, vagy kigazosodásnak indulva. Ez leginkább egy 15—20 mm.-es záporoszerű eső után szokott bekövetkezni. Hogy mit jelent a szuperfoszfát korai kiszórása, már többször volt alkalmam kifejteni, de újból hangsúlyozom gazdasági jelentőségét. Ugyanis eddig csak azt a procedurát állapítottuk meg, hogy a műtrágya kiszórása után, — feltéve, hogy a talaj nyirkos s helyes struktúrájú állapotban van, 15—20 napra a talaj felületén sárgászöld réteg képződik, a mit én a légbeli nitrogénből származott salétromsavnak tartotam.

A szuperfoszfát akkor köt le légbeli nitrogént, ha a talaj kellő üllepedettségi és nedvességi és ha napos meleg uralkodik. De nem csak kiszórás után 15—20 napig, de még azon túl is leköt salétromot a levegő szabad nitrogénjéből, ha nincs alá szántva, csak leboronálva. Igaz, ez az eljárás száraz években káros hatású, mert a talajfelületét kökeménységüvé megcserepesíti, a mi a kalászosok hirtelen érését vonja maga után, de viszont ilyen eseteknél folyton képez, leköt légbeli nitrogént, mely a talaj felületén száraz időben kézzel fogható s meg is kóstoltam, mely fanyarsósságú izzel bír.

Esős időben nem látható, mert oxidálódván, a talaj absorbeálja. Ép így a kiszórás után azért és akkor nem látjuk a salétrom képződést, ha csapadékos, harmatos éjszék vannak, mert ilyenkor oxidálódik és csak a salétromsav által képződő sárgászöld színű rétegből következtet-

hetünk képződésére, no meg a termés hozamról, mely utána fokozottabban nyer kifejezést.

Ajánlom tehát az intéző és hivatásos faktorok figyelmébe ezen faktumot és ne le — hanem megkritizálni kérem tárgyilagossá, elfogulatlan odaadással, hogy a gyakorlatot igazolja az elmélet is. A szuperfoszfátot vetés előtt legezészerűbb letárcsázni s derékszögbe utánna vetni. Ajánlatos volna még a tavaszia alá is már nyáron elvetni a szuperfoszfátot a leirt módon, hogy alkalom és mód adassék a nitrogén képzésre. Például a fent leirt módon kezelt tarló ugarolásba. Ámbár vannak hátrányai, (ahol sok a gyom és rovar) bátran merek kalászos kalászos után vetni, feltéve, ha gyommentes talaj áll rendelkezésemre és nincs frit-, hesszeni- és csikoshátú buzalégy elszaporodva, (noha ezek ellen is vannak elég hathatós védekezési mód- és eszközeink).

Azon megjegyzést, hogy a szuperfoszfátot a szél elhordaná, nem lehet általánosságban állítani. Vetéskor megeshetik, hogy elhordja, de ilyenkor nem kell és nem is lehet vetni. Azonban homok talajon ez lehetséges, de nem vályog vagy agyagtalajon. Ha már állt egy napig oda tapad a talajhoz s onnét semmiféle szélvihar el nem viszi.

Antalfalvi Szücs János.

Az orvosi növények természetéről.

Irta: Dr. Rodiczky Jenő.

Keresztes ruta.

A keresztes ruta (*Ruta graveolens* L. *Ruta hortensis* Mill.) Európa déli és Afrika északi sziklás részén vadon termő 30—90 cm. magas, évelő, felecserejű is mutatózó fű, melyet nálunk, hol a falusi javasasszonyok orvosi gyakorlatában nagy szerepet játszik kertekben is sokat természetnek, mihez képest helyenkint él is vadul. Német nyelven Garten raute-nek nevezik, Ausztriában azonfelül Weinkraut és Todtenkraut a neve, az erdélyi szászoknál Wevertz, az alsó Weser mentén Pingstwuittel és Droegblatt. A francia, illetve angol Rue ép úgy vissza vezetendő a latin rutara, a mint ez és az angolszász rute gyökerét találja az ó ind ruh ruhd-ban, mi növést jelent. A növény erős balzsamos illatára mutat a jelző graveolens (*gravis olens* a. m. erős szagu.).

A keresztes ruta fás gyökere elágazó, bár nem annyira ágasbogas bokrot alkot, mint pl. a lavendula. Szára alul fás, felül fűnemű, teljesen kopasz. Levelei kékeszöldek vagy szürkészöldek, háromszögletűek, kissé husosak, alul mirigyesen pontozottak, levélkéi fordított tojásdadok. Virág-

leánykájába s előbb-utóbb egy pár ne legyen belőlük az anyakönyvvezető előtt. Vagy hány okos embert a szép termet, a gyönyörű fürtök, a bájós arc, a kellemes hang, a finom modor stb. külsőség tesz rabbá s csak a szent házasság járma alatt nyögve tudja meg, hogy üres egy trónol a hófehér hattyunyakon. De elég példának ennyi.

Ki kell még egy bacillust irtani az emberiség kebeléből, mielőtt az embertenyésztés himes mezejére lépünk, s ez az érdek bacillus. Mert mit szólna hozzá a 16 öst felmutató dicső családfával tündöklő familia, ha a tenyésztésvetető szakszervezet (vagy mi fránya nevű vezéremberrek testülete) azt határozná, hogy drága fiacskája egy néhai utczaseprő báj- és kellemes árvájával lépjen a szent házasság igájába? Vagy a pénzlelököltség melyik tagja adná beleegyezését abba, hogy szép leányát, Hebron rózsáinak leg-

kiválóbbját, egy éhenkórász pereces inas vezesse oltárhoz? A családi érdekek, a haszonlesések, a rang, pénz, előkelő állás stb. iránti vonzalmak, vágyak, epekedések, tüzdelve holmi gonbluk fájdalomakkal s czim kórságokkal, hová lommének akkor az éji homályban? El kellene valamennyit törölni a föld színéről, sőt az uralkodó házak sarjait sem lehetne akkor az általános tenyésztésre osztályozás alól kivonni, ez pedig — még ha lehetne tartanók a többi eshetőségek keresztülvitelét is mind — egyenlő volna a lehetlenséggel.

A felekezetek is megsemmisülnének egy csapásra, mert a hithű ortodox rabbi fia, hogy vehetne különben el egy vastag nyaku kálomista 7 szilvafás nemes leányt? Avagy szabad volna-e coelibátusban élni a főtisztelendő római katolikus plébánosnak, ha a fő-fő rendezőség megállapítja róla, hogy a legjobb képességgel

bír, p. o. a bolgárkertészek fajtájának nemesítésére. Magam is nagyot néznék, ha egy szép napon beállitana lakásomra a tudósok hadseregének fővezénylete s azt mondaná: szerkesztő polgártárs egyik leányod jól tud gyalogolni, megfelel a táviratkihordó feleségének, a másik erősebb csontu, azt majd egy utczakövezőhöz adjuk (szerenese, hogy a legöregebb férjnél van, mert azt bizonyosan valami kosárfonó legény koszoruzta volna meg). Fiamból pedig a bölcs parancsnokok talán csatorna-tisztogatót vagy gyöpmestert formáltak volna — a jövőben, ha hatalomra vergődtek vala.

De hát hála legyen a végzet végnélküli bölcsességének, az eugenetika még ezideig nem emelkedett az uralom szédületes magasságára s valószínűleg a közel jövőben sem jut trónra, azért nyugodtan alhatunk. — Jó éjszakát!

Fehér Zoltán.

Veszek mindentéle gazdasági magot **legmagasabb napi áron,**

jelenleg különösen:

őszi borsót, őszi bükkönyt, szőszös bükkönyt, biborherét.

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.

zik juniusban-juliusban. Álernyős virágzata zöldessárga. Termője 4—5 rekeszű. Termése 4—5 szögletű tok. Veseidomu szögletes magjának héja barna, durván pontozott. Friss korában a növény erős kellemetlen szagu és oly maró tulajdonságu, hogy az ember kezét eszi, daganatot okozván, ha keztyütlen kézzel szedik. Ily módon Roth aschaffenburgi gyógyszerész hosszantartó gyulladáshoz bajba esett, mely a karjait is megtámadta. A száraz fűnek ellenben igen kellemes, szinte rózsza illatu szaga van, ize keserű, fűszeres.

A keresztetes ruta sem a nagyon laza, sem a sovány földet nem kedveli, a homokon télen át könnyen kivész, azért csak jó erőben levő közép-talajokon termesztendő, még pedig csak is mag után, mely igen könnyen kel ki. Vagy közvetlenül a gondosan előkészített szabad földbe vetjük sárgaszínű, kása nagyságu magját vagy meleg ágyba, honnan a rászákát ápril közepén a szabadba ültetjük ki. Mindig czélszerű némi tartalék palántákat nevelni, mert ritka esztendő, melyben a ruta télen át ne szenvedne a fagytól.

A keresztetes rutának ma már csak levele (Folia O. Herba Rutaie hortensis) használatos, magja többé nem.

A leveleket szárvégestül juniusban szedik, mielőtt a virágja nyílnék. Lehet másodszer is szedni őszkor, mielőtt a sarjuhajtások virágzásnak indulnának. Az árnyékban szellős helyen gondosan szárított leveleket apróra vágva, vagy porrá törve üveg vagy pléhedényekben tartjuk el szárazon sötét szűrőkészülék és nem igen zsugorodnak össze.

A keresztetes ruta ősrégi gyógyfü, melyről tévesen azt hitték, hogy a büröknedvnek hatalmas ellenmérge. Ez okon a mithridatusi antidotumnak, mely 54 féle anyagból állítottott össze, főalkatrésze a ruta volt. Ezen ellenmérge fölfedezője állítólag Mithridates Eupator király volt.

A keresztetes ruta ma is nagy szerepet játszik a nép gyógyászatában. Ha valamely bajt, nyavalyát, rossz szellemet kell a testből kiűzni, a javas asszonyok mindjárt sorompóba léptetik a keresztetes rutát. Abortiv hatásánál fogva, melyet már Plutarch említ és ujjabbkori orvosok mint Helié tanár Nantesben is bizonyítanak, elég sajnosan magzatelhajtásra is szokták használni. Javasasszonyok alhasi bántalmaknál füstölésre használják czéltévesztett módon. Általában nem tanácsos a rutát belsőleg alkalmazni, bár a rómaiak — Peganum néven — konyhafűszerül is használták; hanem inkább külsőleg atomikus fekélyeknél, száj- és gargarizáló viz alakjában. Zsálya módjára használják különben borogatásképpen bélférgyekben szenvedő gyermekeknek.

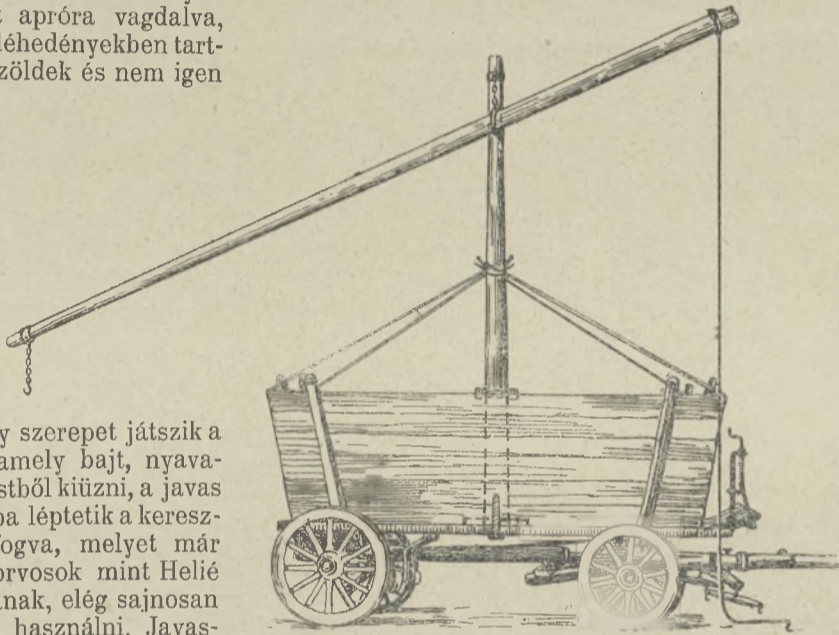
A levelekből nyert Extractum Rutaen kívül a friss fű és a magvakból nyert kellemetlen szagu Oleum Rutaie is használatos. Ebből készül Aqua vulneraria spirituosa Balsamum Rotae stb. A növény fűvében $\frac{1}{2}$, a magvakban 1% szintelen vagy kissé sárgászínű illó olaj található, melynek fajsulya 0.03—0.04. Oxigéntartalma alkatrésze a Methylecaprinol. A levelekben 1842-ben fölfedezett Rutinsav finom világossárga selyemfényű tükké kristályosodik, hideg vízben nehezen, de forró vízben és eczetsavban könnyen oldódik szagtalan és száraz állapotban iz nélküli.

Azon nyolczvan belső és külső bajból, mely ellen a ruta valamikor használatos volt, a hason-szenvi gyógymód csak a szemgyöngöseséget és csonttöréseket és zuzódásokat ismer el mint olyanokul, melyek ellen (1—6) alsó potenciák-

ban használható. Végül még felemlíthető, hogy néhol a vajaskenyéren eszik apróra vágott leveleit, mint gyomorerosító az emésztést előmozdító szert.

Szalmaemelő-készülék a kazalok betakarásához.

Most, midőn az általános drágaságban az emberi munka is megdrágult, azon kell lennünk, hogy minél kevesebb munkással végezzük dolgunkat a gazdaságban, így a takarmányfélék betakarásához ne használjunk 5—6 napszámot, hanem csak kettőt, melyek közül az egyik fent van a kazal tetején, míg a másik lent a földön nagy kötés szalmát tesz a csatolt rajzban bemutatott készülék hosszabb karjára, azután meghuzza a rövidebb kar kötelét s így felemeli a szalma-köteget, mikor ez a kazaltető magasságát elérte, úgy fordítja az emelőrudat, hogy a kazalon levő munkás azt elérhesse s az így keze-ügyébe jött szalmával a takarmányt jól betakarhassa. Ha egyik kazallal elkészültek, egyszerűen továbbhuzza a két ember a szekeret melyre ezen primitív, de olcsó és könnyen előállítható készülék szerelve van, a 2-ik, 3-ik stb. kazalhoz s egymásután hamarosan befedhetik valamennyit. Az egész alkotmány áll: egy 6—7 m. hosszú

40-ik ábra. Szalmaemelő-készülék a kazalok betakarásához.

fenyőből, melynek vastag vége a szekérfenek közepére helyezve egy jó erős vascsavarral rögzítetik, de hogy ingása még kisebb legyen, a fenyő közepe a 4 löcshöz is oda lesz kötve kötelekkel. E fenyő felső végén egy erős vas-karikából kiinduló lánczhoz kötjük a 9—10 m. hosszú vékony fenyőt úgy, hogy az az álló rud körül forgatható legyen. A hosszú fenyőnek hosszabb karja 6—7 m., a rövidebb 3 m. lehet; a hosszú karon van egy láncz kajmóval, melyre a szalma-köteget akasztjuk. A rövid karon van a kötel, mellyel a szalma felhuzatik. A takarás befejezte után az egész alkotmány pár perc alatt szétszedhető s a fenyők más czélra ismét felhasználhatók; nem fekszik heverő toke a gépezetben. A szekeret is visszaadhatjuk rendeltetésének. Még ott is kifizeti magát ily ideiglenes készülék felállítása, hol van szalmaelevátor, mert ez a cséplés ideje alatt a cséplőgépnél van alkalmazva így a takarmányok betakarása elmaradna.

A gyümölcsfák átoltása.

Gyakran megtörténik, hogy egyik vagy másik sehogya sem felel meg annak a követelménynek, a mit iránta támasztottunk. Vagy keveset terem, vagy rossz, fanyar gyümölcsöt, vagy nem azt a fajt, a mit vártunk. Az ilyen fák rendszerint nem érdemlik meg a helyet a kertben s rendesen az is a vége, hogy ki dobjuk őket, pedig ez igen kár, mert az ilyen terméketlen, vagy nem tetsző fák nagyon könnyen átolthatjuk s így igen korán jutunk kifejlett, jól termő fákhoz. Az átoltott fa ugyanis már a harmadik évben rendszerint elég rendes termést szokott adni. Az átolttás ideje a tavasz, de ha a fán elegendő alkalmas fiatal hajtás van lehet azt augusztusban alvószemzés-sel is eszközölni.

A tavaszi átolttásnál kiválasztjuk mindenekelőtt az alkalmas ágakat. 3—4 cm.-nél vastagabbat azonban ne válasszunk. Ezeket az oltás czéljainak megfelelően megcsontkitjuk. A többi ágakat pedig tőből levágjuk s a támadt sebhelyeket, oltóviasszal, marhatrágyából és agyaktól készült keverékkel vagy az e czélra szolgáló kátránnyal kenjük be, nehogy a fa fenésedésnek induljon. Az ágakat azonban úgy kell kiválasztani, hogy azok elhelyezése olyan legyen, hogy abból szép szabályos koronát nevelhessünk. Az átolttás legjobban héj alá oltással sikerül, lehet azonban kecskeláb oltást is alkalmazni, de a hasítékba oltást kerüljük, mert az ilyen ágak sohasem tudnak jól megerősödni s ki vagyunk téve annak, hogy a szél azokat kitörli.

Ha a fákat alvó szemzés útján akarjuk átolttani, úgy a megfelelő ágakat augusztusban beszemezzük, de a fát csak a nedvkeréngés megszűntével csontkitjuk meg, tehát a tél folyamán vagy kora tavasszal. Ilyenkor az esetleg itt-ott meg nem éledt szemzés helyét héj alá oltással pótolhatjuk is.

Ha vénebb fákat akarunk átolttani, nagyon czélszerű a fát előbb megfiatalítani, a mi az ágaknak a megfelelő módomban megcsontításából áll. Ennek az ideje augusztus eleje. Az így előtörő hajtásokból tavasszal az alkalmasakat kiválasztjuk s tetszés szerinti eljárással beoltjuk. Az ilyen oltások vig növésűek s minden tekintetben kielégítőek.

A fák átolttásánál általában ügyelnünk kell arra, hogy a választott új fajta az átolttandó fajta természetével lehetőleg teljesen egyezzen, így vig növésű alanyra lehetőleg ugyanilyen fajtát, főképen pedig korán érő gyümölcsfajtára ismét korán érőt, későn érőre későn érőt oltunk, mert ha ezt szem elől tévesztjük úgy fáradságunk teljesen hiábavaló lesz, mert a fa minden valószínűség szerint gutaütést kap.

A megéledt oltványokból neveljük azután magunknak az új koronát, melyet azonban az első években rendszeres metszés alatt kell tartani. Az átolttásnál nagyon téves az az itt-ott fölbukkanó nézet, hogy minél több oltást kell csinálni a fára. Elegendő teljesen, ha néhány megfelelő elhelyezésű ágat oltunk be, mert akkor az oltvány sokkal szebben fejlődik, de meg a kevesebb hajtásból sokkal szebb koronát nevelhetünk, mint a sokból. Egy tíz éves, magastörzsű faátoltásánál rendszerint elegendő, ha 4—6 ágat beoltunk. Mindenesetre czélszerű a szükséges mennyiségnél valamivel több ágat beoltani, mert arra is kell számítani, hogy egyik-másik ág nem éled meg vagy kitörik. A fölöslegeseket később is el lehet távolítani.

Balogh Bálint.

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!

A CASE-gép

csövei **nem** folynak
kazánja **nem** megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Uezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52|g.

A terménybecslés rektifikálása.

Válasz Fodor Zsigmond ur cikkére.

Távollétem folytán Fodor ur az aug. 6-ikán a „G. L.”-ban megjelent gazdasági levelemben foglalt különböző buza mérésekre gyakorolt kritikájára csak most jutott időm és alkalmam válaszolni. Ha szerző tárgyilagosan kezeli kritikáját még köszönetemet tolmácsolnám neki, hogy szíves volt a felvetett kérdéssel foglalkozni s hogy reá mutatott több olyan sajtóhibára, mik a cikkbe tévedésből, vagy félreértésből becsusztak. De mert kritikája túl megy a tárgyilagosság határán, így ne várja halámat teljesített sziveségeért, mely szerint félreértés, illetve félremagyarázásokból cikkem azon pontjait veszi bonczkés alá s hoz ki belőle képtelenséget, a mit magam is absurdumnak neveztem s csak annak illusztrálására jelöltem meg, minő befolyással van 6—7 kg. fajsúly többlet a termés quantum fokozására. Vagyis szándékosan hoztam ki a

70 kg. a 75 kg. a 82 kg.-nál

120 q 86·5 q 62 q és igyszándékosan hoztam ki az 1 □-öle 250.000 szemet. Am a sajtóhiba itt történt, ahogy már jeleztem. Ha tisztán a sajtóhiba után idulva kritizált volna szerző, egy szavam se volna, mert azt vette bírálat alá, a mi papíron volt. Igen ám, de világosan van és pedig magyarul megemlítve, hogy a kijött mennyiség képtelenség, s az életben, a valóságban ilyen csuda eddig nem volt s nincs, tehát ebből sejtethető volna, micéliből hoztam ki az eredményt, s egy kis jóakarattal meggyőződhetett volna intencziómról.

A bokrosodásra vonatkozó megjegyzésemet sem értette meg szerző. Én nem a bokrosodást vettem s veszem a becslés alapjául, sem nem a nagy szemű buzát, bár ez utóbbinak fokozottabb ezen tulajdonsága is ugyanazon körülmények, talajviszonyok között, hanem a fajsúlyt. Ha sűrűn vetünk nem lehet bokrosodás trágyaerőben lévő talajban sem. Viszont ha ritkán vetünk, még trágyaszegény talajon is bokrosodás van. A nyírségen 40 liter vetőmag után kt. holdanként 9—10, sőt 11 q. rozs is termett. Ép így a lunkában Kavnán 55—60 liter buzamagból 10—12·5 q. is volt többször. Ugy-e bár itt bokrosodásnak kellett lenni. Én elhiszem szerzőnek, hogy a buza teor. tában nem igen bokrosodik, azt azonban nem, hogy a gyakorlatban is így volna. De azt hiszem ebben a tekintetben még számos gyakorlati gazda osztja szerény nézetemet. Egy pontban osztom szerző nézetét, amiről szerénységem is birtán előzőleg is tudomással, t. i., hogy különböző éghajlatvidékek különböző nagysága és fajsúly kalászosa terem; ezen fontos körülményt azonban — noha előzetesen szándékomban volt jelezni — kifelejtettem. No, igen ez változik kitünő és változik rossz országos kvalitás esetén egyaránt.

Alkalmat kerestem és találtam bácskai és bánáti buza minta beszerzésére, melyet lemérve a következő az

	78 kg.	81 kg.	86 kg.
eredmény 74 kg.	320	280	230
1 dekgr. v. sz. 400	32.000	28.000	23.000
1 klgrban	29.000	25.000	19.827
1 literben	2.900.000	2.500.000	1.982.700

Ha 100 litert vetünk 1 kholdra akkor 1 □-öle esik szem 1812 1562 1422 1239

Nos tehát más eredmény jön ki, mint a lunkai minőségű tájfajta buzából, mert még a 86 kgos fajsúlyu buzából is 30 szemmel több kell 1 dekagrammba, mint a lunkai 82 kgosból. Ez a jelenség azonban az országos terménytaksát nem alterálja, mert a többféle sulyu és mennyiségű buza minőségéből a közép arányszámot nem boszorkányság kitalálni, megállapítani anélkül, hogy minden termelőt meg kellene kérdezni,

hány liter és hány kgos fajsúlyu buzát vetett el. Erre még alább visszatérek.

Ha szerző tudatja teljes czímét, küldeni fogok neki olyan lunkai buzát, a melyből 200 szem nyom 1 dkgot.

Fodor ur véleménye végül oda konkludál, hogy a felállított taksa módja nem helyes, rossz, illetve megbízhatatlan és fáradságos, sőt szerinte a gyakorlatban kivihetetlen, mert ez alapon a leglelkiismeretesebb g. tudósító sem volna képes annak megfelelni stb. De hát, ha ezen módja nem megfelelő, tessék egy jobbal előállani, mert a jelenleg divó sistema igazán nem ér egy fabatkát. A mult évben csak 10 — mond — tíz millióval becsültek vele többet a ténylegesnél. Az idén — bár közel jártak a valósághoz, — de ismét a 4-ik becslésnél pár százezer q.-val voltak kénytelenek visszamenni úgy a buza, mint a rozsnál. No de még pár kilóval lejjebb kell szállni az átlaggal buza, rozs és a zabnál is. Egy becslésnek visszafelé menni nem szabad. Ha pedig ez történik, jele az, hogy az egész intézmény rossz alapon nyugszik. Hasból van az egész, s 100 esetnél, ha egyszer sikerül a valót megközelíteni, ez is a véletlennek köszönhető. Tehát csupán azért, mert jelzett cikkemben pár hiba és sajtóhiba becsusztott, még nem bizonyíték és indok arra, hogy az eszme rossz. Fő a lényeg. Ezek után ime bemutatom, minő kevés fáradsággal már módunkban van a termés minimumát kalászhányás után tehát még érés előtt pontosan megállapítani.

Nincs szükség tehát azon dolgokra, mit szerző ellenérvül felhozott, t. i. hogy hány liter és hány kgos fajsúlyu buza lett elvetve, bár ezt sem közönbös tudni, hiszen a nagyobb és sulyosabb szemből erőteljesebb, tehát minden viszontagságnak ellentállóbb növény lesz, ezt tudja jól minden olyan gazda ki nem II., vagy III. rangu buzát, hanem a legjobb minőségűt szokta vetésre használni.

Junius 10—15-ike táján megvizsgáljuk buzátábláinkat s ahol a közepes minőséget véljük megolvasunk egy öl hosszan egy sor buzát s egy öl hosszan annyi sort, ahány egy ölben foglaltatik. Egy sor kalász szorzata az egy ölben foglalt sor mennyiségével adja 1 □ ölön álló kalász számát és egy közepes kalászban foglalt szem mennyiségének a talált kalászszámával szorzata adja, mutatja, hány szem van 1 □-öl területen.

Példa: Ha 1 kholdra 100 liter 81 kg. fajsúlyu buzát vetettünk, a legmostohább és legrosszabb időviszonyok mellett is biztosítva van egy minimális termés. 1422 □-ölenkénti kalász és 15 szem kalászanként a következő eredményt adja: 70 klgr fajsúly mellett, 8·5 q. = 12·15 Hl.

75 77 78 80 81 82 84 86 kg.

+ 121 170 193 243 167 291 339 388

Vagyis 82 kgosnál 11·41 kg. = 15·06 Hl. a 84 kgossal 11·99 q. = 15·54 Hl. *) Tehát minden 1 kg. fajsúly emelkedés hliterenként 2 kg. többlet eredményez, mely a minimális hliter számával szorozva adja a tényleges szaporulatot.

Ha az alaptermés kevesebb, persze az emelkedés is kisebb lesz. De ép így megyünk minuszra is, ha 70 kgnál kisebb a fajsúly. A hol nincs sorba vetés, ott czélszerű egy □-öles, vagy fél □-öles lézkeretet összeszegezve a vetésre függélyesen letenni. A mi kalász belől esik, megszámlálható a fenti leirt alapon. Az egész művelet 2 perc alatt elvégezhető. Előnye ezen taksának, hogy már érés idején megállapíthatjuk a minimális, illetve learatás után közvetlen a tényleges termést, ha kimorzoltunk pár litert es megszárítottuk. Ellenőrizhető vele a cséplés is, jobban mint a próbacséplés alapján.

*) E cikkben előforduló számok helyességeért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Szerk.

A mi a tápanyag visszavándorlásra vonatkozó bírálatot illeti, mit szerző nem akar megérteni csak az a megjegyzésem, hogy ezt a procedurát sem nem szerény személyem, sem Fodor ur fantáziája nem szülte, azt az agrikulturn kemikusok hosszas vegyvizsgálat alapján mutatták ki, állapították meg. De ezen tény igazolja a gyakorlat is számtalan esetnél, tehát elfogadható faktum. Én csupán szerény nézetemet fűztem hozzá, melyet számtalan adattal tudnék igazolni, de erre itt nincs tér. Csak annyit jelzek s kérdek szerzőtől, ha nincs tápanyag visszavándorlás, hova tűnik a már érettnék látszó buza tartalma olyan esetben is mint a mult évben, a midőn rekordtermést vártunk s azt egy-két nap illuzoriussá tette, illetve a tropikus hőség folytán hova tűnt el a buza tartalma? Fodor ur szerint tán a levegőbe párolgott el? Persze oda is elillan a viztartalom. Azt hogy a levelekbe menne, én egy szóval se mondtam s oda olyan stádiumban, melyben érés idején van, nem is vándorolhat, mert levélzete ekkor már mind el van halva, száradva. A vándorlás vissza a talajba történik s a szárban is maradhat belőle, mert ez még nincs ilyenkor elhalva.**)

Szücs János.

A különböző kulturnövényeink mennyi nitrogént vonnak el a talajból.

Az már régen ösmeretes, hogy a különböző kulturnövényeink tápanyag szükséglete különböző. S mivel egyik növény egyik tápanyagból vesz fel nagyobb mennyiséget, mint a másik tápanyagból így a különböző növények százalékos összetétele is különböző. De a százalékos összetételnél még nagyobb különbségek vannak a növény által a talajból fölvevett tápanyag mennyiségben. Ennek ösmerete igen fontos, mert a növény termelés és trágyázás evvel összefüggésben van.

Hogy a különböző kultur növényeink egyenlő körülmények között természetve mennyi tápanyagot vonnak ki a talajból, főleg mennyi nitrogént vesznek fel arra újabban a lauchstädti*) kísérleti állomás igen érdekes kísérleteket végzett. Több éven keresztül megállapították, hogy az egyes növényeink mennyi nitrogént vonnak el a talajból a tenyészidő alatt s az eredmény a következő volt: 1 hektár területen termelt növény fölvevett:

	Nitrogén kgr.	Fosforsav kgr.	Káli kgr.
Őszi buza fajták	86·1	36·2	82·5
Őszi rozs fajták	68·9	46·2	105·2
Őszi árpa fajták	69·6	38·7	86·1
Tavaszi árpa fajták	58·9	33·9	79·8
Zab fajták	84·7	43·0	113·9
Burgonya fajták	113·5	37·2	165·8
Takarmány répa fajták	183·2	72·7	253·5
Czukorrépa fajták	201·0	69·4	231·7

Ezek szerint legnagyobb mennyiségű nitrogént vesz fel a czukorrépa, mely hektáronként 201·9 kgr. nitrogént fogyaszt s azután jön a takarmányrépa 183·2 kgr. nitrogén fölvetéssel. A takarmányrépának kisebb a levélzete és azért vesz fel kevesebb nitrogént. Majd harmadik helyen a burgonya. A gyökér növények lényegesen nagyobb mennyiségű nitrogént vesznek fel a talajból, mint a kalászosok, ezek nitrogén fölvevete kétszer-háromszor oly nagy, mint a kalászosoké. A kalászosok közül legtöbb nitrogént igényel a buza és zab, majd utána jön az őszi árpa és őszi rozs és végül legkevesebb nitrogént igényel a tavaszi árpa. De összes fontosabb kulturnövény

*) Ezzel részünkről a vitát befejezettnek nyilvánítjuk. Szerk.

*) Schneiderrind: Stickstoffquellen und Stickstoff-fangung.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91—21. Telefon 91—21.

nyeinck közül a tavaszi árpa igényel legkevesebb nitrogént, ennek nitrogén fölvétele a répa nitrogén fölvételének csak $\frac{1}{3}$ részét teszi ki.

A mint ezekből láthatjuk a különböző kultúr-növényeink nitrogén fölvételében igen nagy különbségek vannak, de a foszforsav fölvételében már nincsenek ily nagy eltérések. A foszforsavból legtöbbet igényel a takarmány és cukorrépa, míg a burgonya és kalászosok foszforsav fölvételében nincs olyan nagy különbség. A kalászosok körül legtöbb foszforsavat vesz fel az őszi rozs és legkevesebbet a tavaszi árpa. A gyökérnövények és kalászosok foszforsav fölvételében nincs olyan nagy különbség, mint a nitrogén fölvételben, mert a gyökérnövények foszforsav fölvétele alig kétszer annyi, mint a kalászosok foszforsav fölvétele.

A különböző kultúr-növényeink káli fölvételében azonban már szintén igen nagy különbségek vannak. A kálból legtöbbet vesz fel a takarmány és cukorrépa, míg a burgonya káli fölvétele már lényegesen kevesebb. A gyökérnövények és kalászosok káli fölvételében szintén olyan nagy különbségek vannak, mint a nitrogén fölvételben, mert a kalászosok kálifölvétele kb. csak egyharmad mint a gyökérnövényeké. A kalászosok közül legtöbb kálira van szüksége a zabnak, majd az őszi rozsnak és legkevesebb kálit igényel a tavaszi árpa. A takarmány és cukorrépa több mint háromszor annyi kálit von el a talajból, mint a tavaszi árpa.

Különböző kultúr-növényeinknél, a mint láttuk a tápanyag fölvétel különböző és érdekes a foszforsavnak és a nitrogénnek egymáshoz való viszonya. A kalászosoknál a fölvett foszforsav ugy viszonylik a nitrogénhez, mint 1 : 1.8 ($P_2O_5 : N$); ellenben a gyökérnövényeknél a viszony 1 : 2.6 — 3.0 ($P_2O_5 : N$).

A növényeink tápanyag fölvétele természetesen függ attól is, hogy mennyi tápanyag áll a növényeink rendelkezésére. A trágyázatlan földben természetesen kevesebb tápanyagot vesznek fel, mint a trágyázottban. A trágyázás azonban a különböző növényzet tápanyag fölvételét különböző módon befolyásolja.

1 hektáron termelt növény fölvett kgr.
Trágyázatlan

	N	P	K
Buza	60.8	33.3	65.2
Tavaszi árpa	40.1	23.0	41.9
Czukorrépa	112.7	51.9	180.4
Burgonya	88.2	31.8	117.8

1 hektáron termelt növény felvett kgr.
Trágyázott

	N	P	K
Buza	107.8	49.4	120.8
Tavaszi árpa	74.3	34.5	78.8
Czukorrépa	229.3	80.6	272.4
Burgonya	141.8	44.2	198.9

Ezek több évi kísérlet eredményeinek közép-értékei, mely szerint a trágyázással az egyes kultúr-növények tápanyag fölvétele növekedik. Továbbá ezen adatok szerint a trágyázatlan talajon is a cukorrépa körülbelül kétszerannyi nitrogént vesz fel, mint a buza és körülbelül háromszor annyit, mint az árpa, tehát a cukorrépa sokkal jobban kihasználja a talaj tápanyagait, főleg a nitrogén és káli tartalmát, mint a többi növények. Ez részben a növény gyökérzetére vezethető vissza, de függ a talaj megmunkálásától is, ugyanis a cukorrépa rendesen jól megmunkált talajba vetik, sokkal gondosabban és mélyebben művelik meg a talajt, mint a kalászosnak, miért ott több oldható a növények által felvehető tápanyag keletkezik.

A mint a fentebbiekben láttuk a különböző növények nitrogén fölvételében lényeges különbségek vannak, egyik növény sokkal jobban ki-

használja a talaj tápanyagait, mint a másik növény. De nemcsak a különböző növények tápanyag fölvételében vannak különbségek, hanem még az egyes fajták nitrogén fölvétele sem egyenlő.

Több éven keresztül vizsgálták, hogy a különböző buza fajták tápanyag fölvételében milyen különbségek vannak:

	Termés átlagban	
	szem	mm. szalma
Jaensch-féle fehér buza	33.8	68.4
Strube-féle Squarehead	33.3	68.7
Beselers-féle	29.5	64.3
Cimbal-féle sárga buza	28.5	71.8
Magyar buza	32.2	65.9
Magyar tiszavidéki	29.5	62.3

	Termés átlagban A szem és szalma termésben		
	N	kgr. P_2O_5	K_2O
Jaensch-féle fehér buza	83.9	38.6	102.5
Strube-féle Squarehead	83.8	36.3	82.1
Beselers-féle	83.8	35.0	78.5
Cimbal-féle sárga buza	81.4	35.4	84.8
Magyar buza	96.6	37.2	74.1
Magyar tiszavidéki	92.0	35.8	69.7

Ezen buzákat mind egyenlő körülmények között termelték, a tápanyag fölvételükben nagy különbségek ugyan nincsenek, de az azonban feltűnő, hogy a magyar buza lényegesen több nitrogént vesz fel, mint a másfajta buza. Főleg a tiszavidéki buzánál feltűnő az, hogy a termése egyenlő volt a Beseler Squarehead termésével a nitrogén fölvétele mégis 8.2 kgrmmal több volt, vagy még feltűnőbb a különbség a Jaensch-féle buzával vagy a Strube-féle Squareheaddal összehasonlítva. Ezek körülbelül 4 mmmal többet termeltek mint a tiszavidéki buza, azért a tiszavidéki mégis k.b. 8 kgrmmal több nitrogént vett fel, mint azok. Ez a magyar buza nagy protein tartalmának tulajdonítható. A magyar buzák ellenben lényegesen kevesebb kálit vonnak el a talajból, mint a többi fajta buzák. A magyar buza és a Jaensch-féle fehér buza közel egyenlő termést adott, de azért a Jaensch-féle 1 hektáron 28.4 kgrammal több kálit vont ki a talajból, mint a magyar buza.

A különböző fajta rozsok által fölvett tápanyag mennyiségben nincs nagy különbség, ugy szintén a különböző fajta őszi árpák tápanyag fölvételei is közel egyenlő. A tavaszi árpa fajtáknál már van valami különbség, ugyanis a Chevalier, Hanna és Goldtrope árpák közül legkevesebb mennyiségű nitrogént igényel a Goldtrope árpa, de ennek a nitrogén százaléka is kicsiny. Legkevesebb kálit ellenben a Hanna árpa vesz fel.

A különböző zab fajták tápanyag fölvétele is közel egyenlő, ugy szintén a különböző takarmányrépa fajták tápanyag fölvételében is alig van különbség.

Tehát a mint ezekből láthatjuk a különböző kultúr-növényeink tápanyag fölvételében, főleg a nitrogén fölvételében lényeges különbségek vannak, de egyes különböző fajtái között már nincsenek olyan nagy különbségek.

Herke Sándor.

KÖNYVISMERTETÉS.

A mai drágaság okai és a teendők annak enyhítése és megszüntetésére. Tanulmány. Irta: dezséri Rudnyánszky László Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye ráczkevei járás főszolgabírája. Ezen czimen jelent meg egy 73 oldalra terjedő füzet Benkő Gyula kiadásában (Budapest, V., Dorottya-utca 2.) Ára nincs kitéve.

Érdeklődéssel olvastuk ezen, a gyakorlati élet tapasztalataiból meritett tényeket s azokat mint az igazságnak megfelelőket aláírjuk mi is, különösen egy véleményen vagyunk szerzővel, midőn a sok dinom-dánomot, korcsmázást, pálinkaivást és a haszontalan hivatalok óriási számát, a fényűzés elharapódzását, az eladósodást — mi nagyrészt a sok felesleges pénzintézetnek köszönhető — valamint a hatóságok erélytelenségét s a közönség nembánomságát és a közvetítő kereskedelem tulkapásait s több e féleket hozza fel a drágaság okozói gyanánt. Elismerjük, hogy a lótenyésztés ferde irányban haladása s visszafejlődését is, nemkülönben azt, hogy a marhatenyésztés is ily szomorú nyomokon halad s magunk is ennek vezetését — ha nem is egészen ugy mint ő — az állatorvosokra biznánk; de már azt mint verbeli agráriusok kereken kijelentjük, hogy a husbehozatal nem engednénk meg semmi szín alatt, hanem hogy a marhalétszám emelését előmozdítsuk igen is ajánljuk a tenyész-állatbehozatal, az apaállatok számának szaporítását s nagyobb gondozását a kötelező oltást lépene stb. ellen, állategészségügy szigorubb keresztülvitelét s szivvel lélekkeli buzditást a marhatenyésztésre, (kivált a nagybirtokosok és bérlők köreibben, mert fájdalom ezek maholnap csak állattartók lesznek mind, s nem állattenyésztők, kisczardák nevelnek csak állatokat persze rosszul) akkor lesz is marha elég s nem szorulunk idegen husra. Ez a mi meggyőződésünk. Különb- ben ajánljuk ezen érdekes tanulmányt, ugy a közönség mint az illető hatóságok s kivált a földmívelésügyi miniszter figyelmébe — n.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Hogy lehet árvaságra jutott malacokat felnevelni.

Gazdaságomban többször megtörtént, hogy a leellett kocza elhullott vagy oly bajba esett, hogy malaczeit nem szoptathatta, ilyenkor más kocza alá helyeztem a piczinyeket, de bizony többnyire tönkre mentek; ha pedig már pecsenyének valók voltak, inkább megettük őket, vagy eladtuk a városi piacon, de az ilyen értékesítés nem

ÓVÁS!!

Tudomásomra jutott, hogy törvényesen védett

„Pyroleum“-omat illeték- telen egyének

hamisítják.

Eltekintve a törvényes lépésektől, melyet a hamisítók ellen indítottam, kötelességemnek tartom az igen tisztelt vevőimet, nagybirtokosokat, gazdákat és gazdasági egyesületeket ezen hamisításra figyelmeztetni és óvni, mert ezen hamisított készítményhez értéktelen anyagok használtak fel és ezen utánzott „Pyroleum“ nem felel meg a gazdaságban megkívántató követelményeknek.

Degen Jakab

Budapest, IX., Közraktár-utca 28. szám

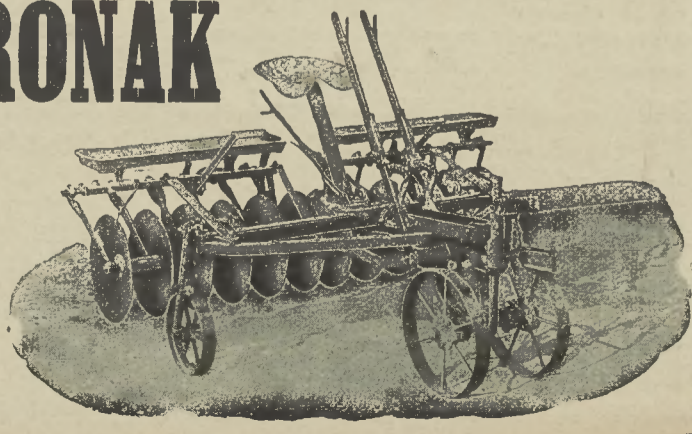
Mc Cormick TÁRCSASBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98.

igen fizeti ki magát. Azon gazdatársaimat, kik esetleg már tettek kísérletet mesterséges malacznéveléssel, kérem közöljék e b. lapok hasábjain, mint sikerült nekik ez s érdemes-e ezzel a dologgal fáradni? *Egy sertésenyésztő.*

Kérdés. Hol vehetnék kecskét?

Becses lapjának kérdések rovatában szíveskedjék tudatni, hogy hol lehetne beszerezni jó tejelő kecskéket? *M.*

Kérdés. Buza alá okszerűen hogy miveljük a talajt s a műtrágyát mikor adjuk?

Következő vetésforgásom van: 1. tengeri, 2. buza, 3. rozs, 4. zabosbükköny, 5. buza, 6. árpa vagy zab. A tavaszi zabos bükkönnyt fel akarom cserélni a vetésforgóban rozsos vagy buzás szösös bükkönnyel. Miután trágya nélkül vettem s a talajról korán lekerülhet, utána csalamádé s köles keveréket szándékozom vetni. Kérem: mily okszerű talajmivelést adjak az utána következő buza alá, hogy a végeredmény jó sikerű legyen, a műtrágyát az elő- vagy utóvetemény alá adjam-e, t. i. a rozsos vagy buzás szösösbükkönynek.

Egyben kérem, világosítsanak fel t. gazdatársaim a következőről: 1. melyik a legjobb rögtörő henger? 2. Mezőgazdák Szövetkezete által forgalomba hozott széles kultivátor mily célra használható? *B. L.*

Kérdés. Mit jövedelmezhet a görög-dinnye termelés.

Közel egy városához, vasut mentén érdemes-e görög-dinnyét termelni s körülbelül mennyi tiszta jövedelemre számíthatunk kat. holdanként? *G. S.*

Felelet. Hogy értékesítem a tejet című kérdésre.

Nagyon hasonló helyzetben voltunk mi is 23 év előtt, de hát nekünk csak 3 tehenünk volt, az is magyar fajta s miután a borjúkat felneveltük, bizony nem sok tej maradt, a mit abban a kis sokác faluban nem is lehetett értékesíteni, hát fogyasztottuk magunk, a hogy lehetett, minden főzeléket tejjel, tejföllel főztünk, kenyeret, kalácsot s más tésztaféléket tejjel gyurunk, s ettük a tejes ételeket, p. o. tejes leves, aludttej iró, tojás tejben, tejben rizs vagy dara, nem is szólva a kávéról. Otthon készült a turó és vaj, sőt a sajtféle is; a savó, az iró és a lefölezött tej is a baromfiaknak ment, sőt még anyátlan kis malaczt is neveltünk rajta.

Persze ma már a tejet jobban lehet értékesíteni s tanácsosabb jól tejelő, gyors fejlődésű nyugati marhát beszerezni, akkor pénz áll a házhoz. Azt tartom kérdésteve nekem legjobb volna 4 bonyhádi fajta tehenet beszerezni s úgy beosztani a borjazást, hogy mindig 3 drb. fejős legyen, egy pedig meddő. Ha 15 liter ad egy, akkor naponta van 45 liter tej, ebből 5 l. elég a háztartásra s miután egy kis kolibri separátort és egy köpülőt szerzett be, fölözze le azonnal fejés után a tejet s az édes tejszint rögtön köpülje meg. Bonyhádiak tejéből legfeljebb 23 l. kell egy kgr. vajra, így hát 1³/₄ kgr. kapna naponta, mi egy hét alatt 12 kilót tenne ki s még ¹/₄ kgr. maradna a háztartásra. (Mint férjemtől tudom a lengyeli tejszövetkezetben volt olyan hét is, a mikor 21 l. tej után készült 1 kgr. vaj.) Ezt a 12 kgr. vajat hetenkint 3 szor küldeném postacsomagban a fővárosba vagy esetleg nagyobb vidéki központba per 4 kgr. Póstaláda, ha nagyban veszi a hozzá már lefűrészt deszkát, 12 szeggel együtt, épen 20 fillérbe kerül s ha a pergamentpapirost és szállítólevelet is ily árban számítjuk, összesen 40 f. lesz a kiadás, tehát kilója 10 f. költséggel terhelhetik. A vajért, ha a póstai vitelbért a kereskedő fizeti, kap mindenestre 2 kor. 90 fillért, tehát tisztán 2 kor 80 fillért. E mellett

csinálhat otthon turót, a mennyi kell a háztartásba, s a kis libáknak, kacsáknak, pulykáknak; a többi lefölezött tejet pedig etesse fel a borjúkkal, malaczkokkal, sertésekkel, de pasteurizálva, mint az az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapokban ajánljatik. Próbák szerint, ha a tehenekkel etetik fel a lefölezött tejet, több tejet adnak, de így csak 3 fillérrel értékesül a sovány tej. Számoljuk csak: napi 40 l. tej után 1.75 kgr. vaj á 2 kor. 80 fill. = 4 kor. 90 fill. vegyünk csak 30 liter sovány tejet, mi 3 fillérrel értékesül, hozzá 90 fill; mondjuk az iró a befektetés kamatjára megy s nem jön számításba, így 40 l. tej 5 kor. 80 fill. jövedelmet hajt, vagyis literje 14.5 fillérrel értékesül.

Ha a munkára leszámítunk ¹/₂ fillért, akkor netto 14 f. a tej literjének értéke; ez a lengyeli tejszövetkezetnél is így jött ki utóbbi időben, tehát számításom reális. S miután az 5 km.-re fekvő póstára ugy is megy naponta gyalog küldöncz, azzal költségmentesen küldheti a pusztáról a vajat, csak a póstamesterrel kösse ki, hogy azt hűvös helyen tartsa az expedícióig s nyáron jó lesz a küldönczöt hajnalban meneszteni, míg nincs nagy forróság. Még megemlítem, hogy egyik napról a másikra a vajat tanácsos lesz a jégverembe helyezni, hogy baj ne legyen a kereskedővel. *Fehér Zoltánné.*

Felelet. Miért nem kap a birtokos a kat. mérnöktől területi kimutatást című kérdésre.

Nagyon egyszerű a magyarázata ennek a kérdésnek, mert nincs hozzá ideje. Tessék csak kérem elgondolni, hogy egy felmérési osztálynak, mely a legjobb esetben egy osztályvezető mérnökből s egy mellérendelt mérnökségből áll, 8-9000 holdnyi területet egyéni birtokostenként kell felmérnie. Ez egy olyan roppant nagymennyiségű munkával jár, hogy az eljáró mérnöknek a kora hajnali óráktól késő estig megfeszített szorgalommal kell dolgoznia, hogy csupán magát a térképezést elvégezhesse a rendelkezésére álló 6 hónapi időtartam alatt. A község területének számítása s így az egyéni birtokosteknek külön-külön térmértéki számítása csak a külső munkára nem alkalmas késő őszi és téli hónapok alatt lesz foganatosítva.

A számítás pedig úgy történt, hogy a már nyár folyamán térképezett község egész határának területe lesz elsősorban kiszámítva s csak azután, a mikor az már teljesen fixirozva van, lesznek az egyes dülöknek összterületei számítva, a melyek összesége természetszerűleg ki kell, hogy adja a felmért község összterületét. Az eredeti számítás azonban sohasem oly ideális (a papír okozta beszáradás és a számoló műszerek adta különbözetekecsől kifolyólag), hogy az ellenőrzésül számított községi összterületet pontosan szolgáltatóná; hanem a számítás részletezett eredménye némi kevés eltérést fog mutatni a kívánt térmennyiséggel szemben. Ez a különbözet azután, itt helyszüke miatt fel nem sorolható eljárás folytán, arányosan beosztatik a papírbeszáradás és műszer okozta különbözet címén az egész község területére olyanformán, hogy minden egyes egy holdnyi területre megállapítatik a különbözeti hányados.

Már most ha egy birtokos még a nyár folyamán mikor csak a térképezés foganatosítottatik az iránt keresi meg az eljáró mérnököt, hogy birtokáról pontos területi kimutatást adjon, csaknem lehetetlenséget kíván attól, hiszen elképzelhetetlen, hogy egy ember 6 hónapi időtartam alatt egy egész esztendei (12 hónapra való) munkát elvégezheszen; ha bármilyen vas szorgalommal (ami ennél a hivatalnál ugyancsak nem hiányzik) lát is hozzá munkájához.

Területi kimutatást azonban adhatna az eljáró

mérnök minden félnek aki ez irányban venné igénybe őt; de ez a terület épen a fentemlített számítási különbözetekecsől összhangzó s matematikailag arányos beosztása miatt, sohasem fog ölelben pontosan egyezni azzal a területtel; a mit a téli időszakban számított egyénekenként kimutatott területekben a telekkönyv vesz át, hogy az ott adott s így a fenti eljárás kapcsán most már teljesen pontos területekért a szavatosságot vállalja. *Herczegh Sándor.*

Felelet. Rozs kevesebb termett a műtrágyázott, mint a nem műtrágyázott helyen, hogy magyarázható ez meg című kérdésre.

A kérdéses eset, bár ritkán, de megtörténhetik olyan eseteknél, midőn a nyár folyamán bő csapadék jár s az érésidőre pedig már a sok esőtől tulságban összetömődött talaj kiszárad, tehát, talaj felülete megcserepesedik, összehúzódik elzárva a talajlégzést, miáltal a vegetáció gyorsabban szűnik meg az ilyen talajon, mint a trágyázatlanon. De ez az eset olyankor áll főként elő, ha a szuperfoszfátot elhintés után csak boronával takarjuk le, a mi nem letakarás, csak egy kis keverésnek mondható, ahelyett, hogy tárcsával, vagy ekével sekélyen leszántanánk. Tehát az ilyen esetek csak vályog, vagy kötött talajon fordulhatnak elő, s noha kérdésteve annak közlését elmulasztotta, minő talajon esett meg a ritka dolog, én szentül állítom, hogy agyag, vagy vályog talajon jöhetett létre ilyen abnormális eredmény. Azt, hogy soványabb talajról lenne szó, vagy rosszabb munkáról, állítani absurdum volna, mert ugyanannyi kereszt, vagyis szalma termett, mint a trágyázatlanon, bár nitrogén hiányról is lehetne szó, de mert a talajerőről, a végzett munka minőségéről sem tett kérdésteve említést, hogy fia ugyanolyan munkát végzett-e mint ő, csak is a fenti magyarázat állja meg a helyét s fogadható el indokul. Azonban kérdésteve ne gondolja, hogy immár kárba veszett a műtrágya, a következő növénynél az érvényesülni fog. Ebből pedig a tanulság az, hogy a műtrágyát gabonavetés előtt egy-két nappal sekélyen takarjuk le, mert szárazság esetén az a talajfelületet fokozottabban kérésíti meg, mint a trágyázatlan. *Szücs János.*

A műtrágyázott kivált chilizett teljes virágzásban volt sok helyen akkor, midőn a május végi fagyok beköszöntöttek s az is okozhatta kisebb termésátlagát; viszont a nem műtrágyázott már elvirágzott a kései fagy beálltakor s azért normális hozamot adott; de ezért a műtrágyázás ellen fegyvert kovácsolni nem lehet, hisz ily késői fagy 45 év óta nem volt (1866-ban volt a legutolsó), tehát rendes időjárás mellett a műtrágya csak hasznot hajthat a gazdának, ha okszerűen alkalmazza. *F. Z.*

Felelet. Lehet-e az, hogy ez évben helyenként a kisgazdák termésátlaga nagyobb mint az uradalmaké című kérdésre.

Persze hogy lehetséges olyan helyeken, hol a bő csapadék folytán a jobb munka és trágya erőben levő gabona buján fejlődve, részben vagy egészben megdőlt, vagy túl sűrű állása miatt az érés ideje alatt nem kaphatott folytonos friss levegőt, illetve légjárást, miáltal tropikus hőség állt elő, mely a növény korai elhalását, a vegetáció gyors megszűnését vonta maga után, minél fogva tápanyag-visszavándorlás, vagyis kisebb-nagyobb mérvű megszorulás, hűtés állt elő; míg a paraszt ritkább és alacsonyabb buzája a fentemlített hiányokban nem szenvedve, normális uton érett be s így minősége is kitünő, vagy jó lett. Egyszóval kifejlődhetett teljesen. Ez a magyarázata tehát a képtelenségnek látszó dolognak. *Szücs János.*

Mc Cormick tengerekéveköti-aratógép

vágja és kévébe köti a tengerit, egyformán, jól, akár rövid- vagy hosszuszárú, akár áll a tengeri vagy pedig dült. 26. ang. hüvelyk sortávolságtól feljebb alkalmazható. A kötszerkezet lényegében ugyanolyan, mint a világhírű Mc Cormick gabonakévekötié. A gép úgy van szerkesztve, hogy a tengeri csöve nem sérül meg. A kévék nagysága szabályozható. További felvilágosítással és ajánlattal szívesen szolgál:

Mc Cormick Harvesting Machine Comp., Budapest, V., Váci-ut 98.

Felelet. Kifizeti-e magát a paradicsom nagybani termelése című kérdésre.

Engedjék meg, hogy Kadosa Zdenkó ur „A paradicsom természetéről” szóló cikkéhez hozzászólhassak annyival is inkább, mert ebben a cikkben egy kiszámítási hiba is van.

Azt állítja ugyanis a t. cikkíró ur, hogy $4 \frac{1}{2}$ láb sortávolság mellett 2347 növény fér el egy magyar hold földön, s ezt is veszi számításaihoz alapul. Pedig ilyen sortávolság mellett 2700 palánta ültethető el. De megjegyzem, hogy ilyen távolságra a paradicsomot sem kicsinyben, sem nagybani természeténél nem ültetik. A sor távolság 80—100 cm. szokott lenni, ugyanilyen távol ültetik a növényeket a sorokban egymástól. Könnyebb számítás végett 96 cm. sor és növény-távolságot véve alapul, 4800 növény volna eszerint kiültethető. Bár a kellőképpen megművelt földben a palánták majdnem kivétel nélkül mind megélednek, a kipusztultak helyei meg ujakkal pótolhatók, mégis, hogy számításunk minél inkább megközelítse a valóságot, vegyünk csak alapul 4500 növényt. Ennek a 3 kg.-jával számítva 135.— q., mert az, hogy nálunk egy tő paradicsom 15 kg.-ot teremne, az a mesék országába tartozik. Több évi tapasztalatom alapján állíthatom, hogy a paradicsom termés átlaga 3 kg. körül váltakozik, néha valamivel több is, de sokszor jóval kevesebb is.

A paradicsomok közei salátával beültethetők, de tavaszi salátát csakis olyan helyen lehet ültetni, a hol bőven van víz az öntözésre.

Sokkal jobban kifizeti magát a téli saláta ültetése, de ekkor a földet már ősszel jól elő kellene készíteni, mert a palántákat már október közepén ki kell ültetni, hogy kellőképpen megerősödjenek. Számításom szerint a paradicsomok közé 19200 saláta palántát lehetne kiültetni, kedvezőtlen esetet véve, mondjuk, hogy a télen elpusztul belőle 4200, marad 15000.— Ezek szerint egy hold nyers bevétele

135.— q. paradicsom á 10.— K 1350.—
15000.— fej saláta á $1 \frac{1}{2}$ fillér 225.—
K 1575.—

öt hold földé ötször ennyi, vagyis K 7875.— Azonban megjegyzem, hogy egy kertész-segéd ezt a munkát elvégezni nem volna képes, s a jövedelem nagy részét a megmunkáltatás emésztene föl. Számításba kell hozni a beszállítási és az eladási költségeket is, no meg a megmunkáltatási költséget is.

Ilyen egyoldalú kertészetet különben sem volna érdemes létesíteni, mert mint minden termelési ágban, úgy a konyhakertészetnél is nagyon szükséges a vetés forgó, tehát egy évre nem volna érdemes berendezkedni; ha pedig egymásután több évben folytonosan paradicsomot ültet ugyanazon helyre, úgy az hamarosan megboszulja magát.

Balogh Bálint.

HIREK.

Gyászhir. A kalocsai érsekségadalomnak s vele a magyar gazdatiszti karnak gyásza van, assakürti és práznovczi Práznovczy Ágost kalocsai érsekségadalmi jószágigazgató 1911 augusztus 14-én hosszas és kínos szenvedés után megért őseihez. Egy puritán jellemű, minden feltűnést kerülő, fáradhatatlan tevékenységű magyar gazdával van kevesebb; egy folytonos munkában eltöltött, de sikerekben és eredményekben is egyformán gazdag élet lobbant ki, melynek emléke érdemes az őszinte kegyeletre. Az elhunyt 1853-ban született Poroszlón, Heves megyében, a hol édes atyja gróf Károlyi uradalom tisztje volt. Iskoláit Egerben, Budán s Debreczenben végezte, a hol oklevelet nyert. Szolgált a Pulszky család szécsényi, gróf Gyürky ludányi, a báró Schossberger család turai uradalmában, a hol 1909-be érte néhai Dessewffy csanádi püspök megozása a csanádi püspöki uradalom főtisztai állásába s a hol később dr. Csernoch János csanádi püspök jószágigazgatójává kinevezte. A midőn a folyó évben Kalocsa és Bács jelenlegi érseke székét elfoglalta, bizalmas emberét is idehozta magával. Béke hamvaira!

A veszedelmes szeptember. Egy német meteorológus, H. Habenicht, az idei időjárás abnormalitásával foglalkozik és szeptemberre európai földrengést és vulkanikus kitöréseket jósol. Ha nem volna a jóslás katasztrofális azt mondhatnók hogy kíváncsiak volnánk vajjon beteljesedik-e? De hozzá tesszük Isten óvjon tőle.

Pompás idő minden kőd és jég nélkül egész

eddig utazásunk alatt — írja Habenicht — ezt jelenti dróttalan táviró utján egy Spizbergákra törekvő kiránduló-gözös az Island és Spizbergák között fekvő Jan Mayen szigetének környékéről. E nyáron tehát Európa egész Északi Tengerén, a hirhedi viharsarokban nincs jég és nincs jégolvadásból keletkező hidegvíz, s ilykép nincsenek a Golf-áram északi végnyulványaiban hőmérsékleti ellentétek. Ez azonban egyúttal a mély és hatékony minimumok képződése feltételeinek hiányát is jelenti. Ebből magyarázható, hogy az idei nyáron egészen lapos minimumok uralkodtak, váltakozva maximumokkal, melyeknek kelet felé lassu előrehaladást, sőt alkalmasszerűleg visszavonulást ugyanazon az uton — a mi az idei szárazságot okozta — konstatalni lehetett. E tények alkalmasak arra hogy meggyőzzenek bennünket, hogy az időjárási távprognózis megállapításánál mennyire szükségünk van az azokból a tengerekből érkező mennél gyakoribb és gyorsabb értesítésekre. Az eddigi tapasztalatok mérlegelése után az európai Északi Tenger fentemlített viszonyaiból arra lehet következtetni, hogy szeptember végéig újabb hőrohamokat várhatunk, s csak akkor fog bekövetkezni az időjárásnak átváltozása viharos és tartós eszözésekre. Különösen kritikus terminusokként az augusztus 24-iki, de főleg a szeptember 2-iki ujhold napja említendő. Az ez évi szeptember 22-ik földrengésekre és vulkanikus kitörésekre is rendkívül kritikus nap, amennyiben a földkéreg mozgásait az emelkedési és süllyedési teória következményeinek tartjuk. Ha a régi Humboldt-féle elmélet, mely szerint a földgömb izzóan folyékony belseje reagál a már kihűlt külső rétegre, összhangban van a valósággal, akkor a kérdéses napon földrengések és vulkanikus kitörések lesznek Európában. E nyár hozsantartó szárazsága, a folyók és tavak, továbbá a talajvizek óriási csökkenése nagy tehermentesítést jelent az egész kontinensnek. Ha e jelenségekkel, mint az szeptember 22-én bekövetkezhet, egyidejűleg beáll a nap és hold egyirányú vonzása, az előbbinek aequatoriális helyzete s az utóbbinak földközelsége, akkor megvan minden alapfeltétele annak, hogy mint mellékjelenségek rétegmozgások jelentkezzenek. Ez elmélet szerint tehát a kritikus napon vagy egy-két nappal előtte, heves földrengések s ezeket követőleg tűzhányók kitörései vagy csupán ez utóbbiak várhatók. Tekintetbe véve az ezuttal szóban forgó területet, valószínűleg a Vezuv lesz az a hegy, mely heves kitörésekkel fogja megrémíteni a közelében lakókat. Európa földrengés által sűrűben sújtott vidékei: a pyrenaesi félsziget, az Alpések vidéke, Olaszország, a Balkán, a Kis- és Nagy Magyar Általános (Kecskemét vidéke), továbbá Németországban a Rajna völgye és a szász hegység.

Végül tehát rá kell mutatni arra a körülményre, hogy az Északi-Tenger szegénysége jégben előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani, miért is igen szigorú telre van kilitás.

Agráriusok az osztrák képviselőházban. Egy német szociális folyóirat utolsó szá-

mában összeállította az osztrák képviselőházban helyet foglaló agrárius képviselők kimutatását politikai pártállás szerint. E szerint van agrárius érzelmi képviselő pártok szerint: német nemzeti-ségű 39, egyesült keresztényszocialista 68, nagy-német 2, cseh 45, délszláv 34, lengyel 48, ruthén 29, olasz 10, román 5, összesen 280, tehát 44-el több mint az összesek (516) fele. Megjegyzendő azonban, hogy ez csak pessimistikus számítás. Érdekes volna a magyar képviselőház agrárius képviselőit összeszámítani. Vajjon hány kerülne ki?

Sörárpavásár Miskolcra. A Borsod-megyei Gazdasági Egyesület által rendezett tizen-negyedik miskolci országos sörárpavásárt tartották meg, f. hó 23-án Miklós Ödön főrendiházi tag, egyesületi elnök nyitotta meg a sörárpavásárt. A földmívelési minisztériumot Rodiczky Jenő udvari tanácsos, az OMGE-t Fabriczius Endre képviselte. Borsodmegye részéről jelen volt: Tarnay Gyula alispán. A vásár rendkívül élénk és forgalmas volt. Az áruk minősége jó. Bejelentő 174 volt mintegy 600 wagon áruval. Hivatatosan 445 kelt el, de már előzőleg is élénk eladások voltak. Az árak 16 K és 17 K 60 fill. közt lebegtek. A gazdák ártartók voltak és 18 kor. is kértek a szebb árpákért.

A szatmári jubiláris kiállítás. A „Szatmármegyei Gazdasági Egyesület” ez évi szeptember hó 21-én Szatmárnémetiben megnyíló jubileumi kiállítása rohamos léptekben halad a megvalósulás stádiuma felé. A vasuti állomás szomszédságában levő gyönyörű Kossuth-kertben — a kiállítás területén — az építkezések a befejezéshez közelednek. Ugyancsak ebben a kertben lesz a kiállítással egyidejűleg szeptember 28-án nagygyűlése, valamint a többi, már lapunkban jelzett kongresszusok is. Maga a kiállítás igen értékesnek ígérkezik, mivel Szatmár vármege gazdái és iparosai vállvetve működnek annak sikere érdekében. Különösen érdekes és ritka látványosságot fog nyújtani a nagybánya-vidéki arany- és ezüstbányák pavillonja. Bizonyos, hogy a gazdák tömegesen fogják a kiállítást és a szeptember hó 28-iki gyűlést felkeresni, a mely alkalmából kedvezményes vasuti jegyekért a „Szatmármegyei Gazdasági Egyesület”-hez kell fordulni. A Magyar Gazdaszövetség a Szatmármegyei Egyesület felszázados jubileuma alkalmából rendezett kiállításának megnyitására, szeptember 28-án Szatmáron országos nagygyűlést tart, melynek programja: Darányi Ignác elnöki megnyitója, Város és falu, előadó Mailáth József gróf; a gazdák érdekei és a parlament, előadó Mezőssy Béla; a földbérlet-szövetkezetek, előadó Meskó Pál; a közlegelőkről, előadó Jékey László.

Pályázat földmivesiskolai alapítványi helyekre. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt földmivesiskolai alapítványi helyekre pályázatot hirdet. Ezek: 1. A nagyatádi gazdákör alapítványa; évi ösztöndíj 240 korona. Pályázhat ez alapítványra első sorban nagyatádi, illetve somogy megyei illetőségű egyén. 2. A Bakó János-féle alapítvány; évi

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

☛☛☛ **budapesti** ☛☛☛

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilok

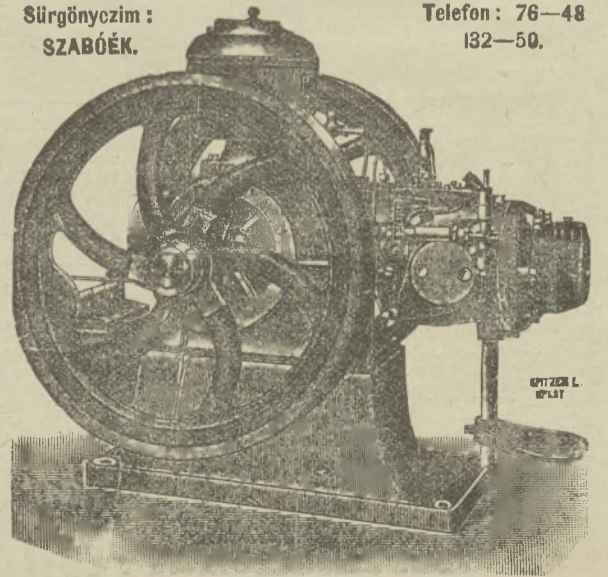
osak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégnél

Budapest, VI. Teréz-körút 46/L. G.

kapthatók.

Sürgönczim:
SZABÓÉK.

Telefon: 76—48
132—50.

ÁRBEJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

öztöndíj 240 korona. Első sorban borsodmegyei illetőségű egyén pályázhat. 3. A Batthyány gróf-féle alapítvány; évi öztöndíj 240 kor. Pályázhat rá elsősorban vas megyei illetőségű egyén. További föltételek mind a három alapítványnál, hogy a kérvényező magyar honpolgár fia legyen, ki tizenhatodik életévét betöltötte. Az életkor keresztlevéllel igazolandó, míg iskolai bizonyítvánnyal kell beigazolni, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni. Pályázhat ezenkívül magyarországi földmivesiskolába már fölvetett tanuló is, a mi hitelesen bizonyítandó. Az egyesület a kezelésében lévő Gubitz-Schöberl-féle alapítvány kamatait 400 koronára kiegészítve, a Budapesti Kertészeti Tanintézetnél ösztöndíjra tüzte ki. A kéréseket a szükséges mellékletekkel felszerelve szeptember hónap 30-ig kell az OMGE. igazgatóságánál (Bpest, IX., Köztelek-utca 8.) benyújtani.

Szőlőművelés-tanfolyam Szegeden. A Homoki Szőlőgazdák Országos Egyesülete decz. hó 15-től kezdve Szegeden szőlőművelés-tanfolyamot állít föl. A tanítást elsőrendű szakértők fogják ellátni s a tanfolyamot bevégzett munkás előmunkási bizonyítványt kap. Egyelőre az a terv, hogy a tanfolyamot több borvidéken is rendszeresítik.

Jégverés a tokaji Hegyalján. A Hegyalja alsó részén ez idén elég jó termést vártak, azonban augusztus 8-án Tályán, Tolcsván, Szerencsen, Tokajban nagy jégverés volt, mely a termés nagy részét elpusztította. Így például Tályán a kár ezer gönczi hordóra tehető. Ugyanazon a napon verte el a jég Szöllőske és Bodrog-szerdahely, azelőtt néhány nappal pedig Kistoronya és Csarnahó szőlőit. A tavalyi nagy jégverés után a kormány hatszázezer korona segítséget engedélyezett a Hegyaljának és megígérte, hogy ez évben ugyanennyit fog adni a hegyaljai szőlőbirtokosoknak szőlőjük megmunkáltatására. Megígérte azt is, hogy törvényjavaslatot terjeszt a képviselőházhoz az agrárkölcsonök 25 éves kitolása érdekében. Minthogy újabb jégverés érte a Hegyalját, Zemplénmegye közigazgatási bizottsága megsürgette a kormánytól az ideai segítés folyósítását és a törvényjavaslat betervezését, egyúttal arra is kérte a kormányt, hogy a tavalyi segítésből megmaradt kétszázezer koronából az ez évben károsultak is kapjanak segítséget.

Borárverés. A tarczali m. kir. vinczellériskola pinceszében évenként négyszer és pedig: márczius 5., június 5., szeptember 5. és december 5-én mindenkor délelőtt fél 10 óraker tartandó borárverésen eladják a tarczali m. kir. vinczellériskola és hozzá tartozó állami szőlőtelepek borkészletét. A venni szándékozók az elárverezendő bort az árverés előtti napokon megizlelhetik. Előzetes bejelentésre a tarczali vasuti állomásra kocsit küldenek.

Argentina bortermelése. A buenos-ayresi angol konzul jelentése szerint Argentínának jelenleg a szőlőművelés és bortermelés egyik legjobb és legnagyobb haszonnal járó termelési ága, melyet a következő 1909. évi statisztikai kimutatás igazol: 1909-ben a bortermés 380 millió liter volt 105 millió márká értékben. A szőlőpar tőkéje 113 és fél millió, a szőlők értéke pedig 296 millió márkát tett ki. A szőlőművelést különösen Mendoza és San-Juan tartományokban üzik leginkább.

A Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület komlótermesztési és értékesítési szakosztálya rendes évi gyűlését és tanulmányi kirándulását Pertschy Ferencz dr. elnöklésével Ófuton tartotta meg. A gyűlésen elhatározták, hogy a megye minden községében komlótudósítót fognak tartani és az értékesítést az egyesület kezébe fogja venni.

Gyógynövénygyűjtő tanfolyam. A kolozsvári gazdasági akadémián tartott ötödik gyógynövénygyűjtő tanfolyamot most fejezték be. A tanfolyamnak összesen 38 hallgatója volt, kik közül 25 állami segítséget élvezett. A zárőnnepségen Saskeőy József gyulavarsányi igazgató köszönte meg Páter Béla tanárnak fáradozását, s egyúttal átnyújtotta neki a tanfolyam hallgatóinak árcékesportját. Az ünneplést megköszönve, Páter Béla kiosztotta a résztvevők között a részvételt tanúsító igazolást a tanfolyamon.

Friss tengeri és zöld paprika a berlini piacon. A berlini piacon sürgős kereslet van friss tengeri és zöldpaprikára. A berlini piac egyáltalán élelmiszer primerőket szívesen vesz. Néhány év előtt például teljesen ismeretlen volt

a fogyasztók nagy átlagánál a friss tengeri közönséges élvezete; ma már szívesen fizetnek magasabb árakat is a korán piacra kerülő kukoriczáért. Ugyanez áll a zöldpaprikáról. Miután a keresett magyar árut rendszeresen nem szállítják ide, friss tengerivel néhány sziléziai tengeri termelő látja el Berlint augusztus elején. A sziléziai tengeri sem külső, sem tartalom dolgában nem versenyezhet a miénkkel. Zöldpaprikát Berlinbe Franciaországból hoznak. Ez azonban sovány, sötétzöldhajú hegyes gyümölcs. A német származású tengeri augusztus 10-ike tájára számítottak, de az ideai tartós szárazság folytán az érés ideje tovább húzódott. A csomagolás módja úgy a tengeri, mint a paprikánál: szellős 30—40 kg-os egységkosarak, amelyek lehetőleg egyenlő darabszámokat tartalmazzanak s a könnyebb kezelés szempontjából fogókkal (fülekkel) is el vannak látva. A szállítás módja: vasuton gyorsárúként. A németországi behozatal vámmentes. Különös súlyt kell a feladóknak arra helyezniük, hogy a tengeri szép növésű legyen és levelei megmaradjanak, valamint hogy a csomagolás és a kétnapos utazás alatt ne szenvedjen az áru.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telek-könyvi és mérnöki) lebonyolítására és e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, a ki az összes teendőket ellátásáról a helyi kiválnaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási czélokra az intézet előnyös feltételű kölcsönök engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2. szám.) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre, egy összegben megkapja a vételárát. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

APRÓK.

Csontárok mézgafolyása ellen ajánlatos trágya öntözés közönséges sós vízzel Frantz berlini kertész véletlenül jött rá e szerre és őszi barack-, ringló-, szilva, meggy és cseresznyénél jó eredményt ért el, úgy, hogy határozott meggyőződése, miszerint a sós víz jó gyógy- és óvszer a mézgasodás ellen. Ő 2½%-os oldatot ajánl, t. i. ½ kg. sót 20 liter vízben old fel s mindig felét-felét önti egy-egy fára.

Üres dió fölismerése. Hogy az üres (férges) diót a jótól elkülöníthessük, a zöld külsőhéjtól megfosztott diókat dobjuk egy vízzel telt edénybe. A jók azonnal elfognak merülni s az edényfenekére szállnak le, a félig telt és már féregtől megtámadottak lassan fognak uszni a vízben és a fenékhez közeledni, míg az egészen üresek a víz felszínén maradnak. Ha gyorsan kihalászszuk az uszó példányokat a visszamaradt mind jó egészséges dió lesz.

KERESKEDELEM, TOZSDE.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. augusztus 25-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekben 190 szekér réti széna, 80 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 00 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyeb takarmány 3 szekér (luczerna és zabosbüköny stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom közepes. Arak q-ként fillérben a következők: Réti széna 560—840, muhar 700—820, zsupszalma 400—460, alomszalma 360—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny —, lóhere —, luczerna 760—840, köles —, sarju —

szalmaszecska 500—520. Összes kocsiszám 300. Összes súly 360.000 kilogramm.

Készáru-tőzsde 1911. augusztus hó 24-én.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	23.40
"	76	—	—	80	23.55
"	77	—	—	81	23.70
"	78	—	—	82	24. —
Fehérmegyei	75	—	—	79	23.20
"	76	—	—	80	23.40
"	77	—	—	81	23.50
"	78	—	—	82	23.80
Pestvidéki	75	—	—	79	—
"	76	—	—	80	23.30
"	77	—	—	81	23.55
"	78	—	—	82	23.80
Bánsági	75	—	—	81	23.40
"	76	—	—	82	23.55
"	77	—	—	79	23.75
"	78	—	—	80	23.95
Bácskai	75	—	—	82	22.80
"	76	—	—	81	23.55
"	77	—	—	82	23.60
"	78	—	—	—	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)	—	—	—	—	19.15
Árpa takarmányárú, elsőrendű	—	—	—	—	17.10
" másodikrendű	—	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	17.90
" középminőségű (új)	—	—	—	—	17.40
Tengeri belföldi új román v. bolgár	—	—	—	—	16.85
Repcekaposza	—	—	—	—	—

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonáraktárak gabona és örlemény forgalmáról és készleteiről.

1911. aug. 12-től 1911. aug. 19-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1911. aug. hó 12-én	2 6198	70768	13369	24355	528614
Betöltés 1911. aug. 12-től	145831	41906	17823	23308	16 65
Kitöltés 1911. aug. 12-től	62681	2589	3888	15042	75886
Készlet 1911. aug. hó 19-én	349398	110165	27304	32616	466843
II. Az 1911. augusztus hó 19-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Bács	—	—	—	—	—
Berettyóújfalva	1895	353	1568	86	—
Békéscsaba	17781	—	33	1014	12377
Brassó	4255	323	—	—	4
Budapest	44270	9180	21	9077	186678
Csáktornya	406	500	—	371	56639
Czegléd	15484	1045	580	3 5	5267
Debreczen	20899	22090	299	162	2101
Déaványa	11640	500	1300	3	293
Ermihályfalva	2497	751	—	261	7748
Fiume	1239	914	1641	5406	28990
Győr	—	1933	187	—	42990
Kába	10874	208	108	149	1081
Karczag	16860	5	14	16	858
Kassa	4931	1529	1649	1564	1524
Kisújszállás	32887	777	395	248	981
Kisvárd	—	—	—	—	—
Kolozsvár	542	—	—	185	1128
Marosludas	—	15	92	—	15480
Maros-Vásárhely	54	—	7	—	468
Mátészalka	1191	3474	—	283	1843
Ménfőcsanak	618	190	3	182	847
Mezőtúr	81919	1063	755	390	272
Miskolc	829	623	2619	1802	760
Nagybeacsanak	11337	1	—	816	3397
Nagykanizsa	3862	2462	1809	414	12104
Nagykároly	4654	3512	443	486	13368
Nagyszalonta	10486	789	99	166	268
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	9830	1696	1465	55	863
Nyiregyháza	4400	36386	21	377	3285
Nyitra	154	—	5279	975	—
Pancsova	130.8	—	—	—	1496
Pozsony	8558	5368	4437	216	2259
Szarvas	12992	—	301	22	7188
Szatmár-Nemoti	3277	1395	100	987	14505
Szeged	2221	375	—	500	5148
Szombathely	66	101	29	138	44
Temesvár	3474	581	—	2932	410
Verscez	18803	22	660	815	7352
Veszprém	—	—	—	—	—
Sziszek	650	64	—	937	3063
Zágráb	—	—	—	—	2580
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetségi gabonáraktárak.	6540	3169	562	504	469

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten ismét élénk fedezési vételek uralkodott és a szeszarak úgy azonnali mint későbbi 4zállításra szilárdabb irányzat mellett drágábban zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 184.50—185.50 kor., adózatlanul 65.50—66.50 kor., míg ellenben kevesebb tételek 1 kor. drágábban keltek. Denaturált szesz szilárd és hordóval együtt kótésre 53—53.50 kor. kelt el élénk vételkedv mellett.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyér a kínálat és a kínált tételek 60—60.50 kor fix áron és 1.75—2 kor. jegyzésen aló találtak vevőre. Exkontingens szesz drágább áron kelt.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 61—62 K.

Budapesti zárlatok nagyban:

Finomított szesz adózva	184.50—185.50 K
Finomított szesz adózatlan	65.50—66.50 »
Élesztőszesz adózva	183.—183.50 »
Élesztőszesz adózatlan	— »
Nyers szesz adózva	182.50—183.50 »
Denaturált szesz	53—53.50 »

Napijelentés a gabonaföldszéről.

1911. augusztus hó 24-én.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 6 fillérel, az áprilisi buza 7 fillérel, az októberi rozs 3 fillérel, az októberi zab 4 fillérel gyöngült, a májusi tengeri ellenben 1 fillérel javult.

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 450 mm. 82 kg. 24.25 K, 300 mm. 81 kg. 24.25 K, 250 mm. 82 kg. 24.25 K, 200 mm. 82 kg. 24.25 K, 200 mm. 82 kg. 24.10 K, 200 mm. 81.5 kg. 24.20 K, 200 mm. 81 kg. 24.30 K, 500 mm. 81 kg. 24.15 K, 100 mm. 80 kg. 23.90 K.

Felsőmagyar: 300 mm. 81 kg. 24.— K, 300 mm. 81 kg. 24.— K, 300 mm. 80 kg. 24.— K, 450 mm. 78 kg. 23.80 K.

Fehérmegye: 100 mm. 81 kg. 24.10 K, 300 mm. 81 kg. 24.10 K, 400 mm. 80 kg. 24.05 kor.

D.-Földvár: 1500 mm. 80 kg. 24.15 K.

Pestvidéki: 700 mm. 81 kg. 24.10 korona, 200 mm. 81 kg. 24.20 korona, 500 mm. 80 kg. 24.20 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.20 korona, 300 mm. 81 kg. 24.20 korona, 700 mm. 81 kg. 24.10 kor., 200 mm. 81 kg. 24.— korona, 200 mm. 81 kg. 24.— korona, 100 mm. 81 kg. 23.80 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.25 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.10 korona, 250 mm. 80 kg. 24.10 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.10 korona, 300 mm. 80 kg. 24.05 kor., 2000 mm. 80 kg. 24.— korona, 2200 mm. 80 kg. 24.— korona, 1000 mm. 80 kg. 24.— korona, 1000 mm. 80 kg. 24.— korona, 200 mm. 80 kg. 23.95 korona, 500 mm. 80.5 kg. 24.25 korona, 350 mm. 79.5 kg. 23.70 korona, 100 mm. 79.3 kg. 23.10 kor., 450 mm. 78 kg. 23.80 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.50 korona.

Árpa: 400 mm. 17.20 korona, p., 300 mm. 17.20 korona, p.

Rozs: 500 mm. 19.10 korona, p., 200 mm. 19.— korona, p., 200 mm. 18.90 korona, p., 300 mm. 19.05 korona, p., 100 mm. 19.05 kor., p., 1100 mm. 19.15 korona, p., 1000 mm. 19.10 korona, p., 600 mm. 19.20 korona, p., 1100 mm. 19.20 kor.,

p., 300 mm. 19.10 korona, p., 1000 mm. 19.02 korona, p.

Tengeri: 200 mm. 16.90 korona, 100 mm. 17.05 korona.

Zab: 150 mm. 18.20 korona, 100 mm. 17.90 kor. Az árak 100 kgr.-kint koronákban értendők.

Határidőárak.

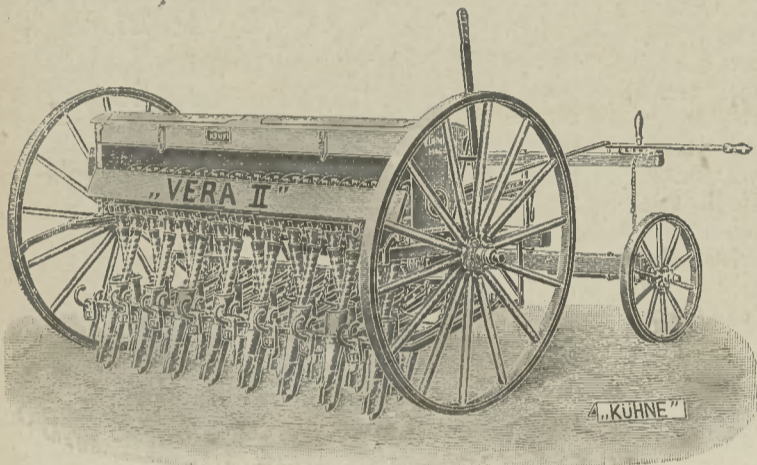
(Déli zárlat.)

Buza	áprilisra	23.28 »
Buza	októberre	22.90 »
Rozs	októberre	18.90 »
Zab	októberre	16.84 »
Tengeri	1912 májusra	15.68 »

L I S Z T.

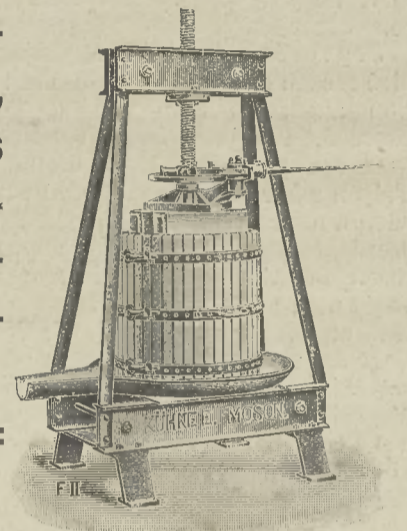
A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 35.80, 1. sz. lángliszt 35.00, 2. sz. lángliszt 34.20, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 33.40, 4. sz. zsemlyeliszt 32.60, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.80, 6. sz. kenyérliszt 30.60, 7. sz. kenyérliszt, közép 29.40, rozsliszt I. 28.00, rozsliszt II. 26.00, rozsliszt III. 20.80, korpa, finom 12.80, korpa, durva 12.80 K mm. Tengerliszt —28—28, tengerikása —.80—32 K kg.

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Mindennemü talajmivelő eszközöket, új 8 vasu kultivátorokat, tologgyűrűs „MOSONI DRILL“ és kanalas „VERA II“ hírneves sorvetőgépeket, rostákat és konkolyozókat, szüretelő és tejjgazdasági eszközöket

elismert elsőrendű kivitelben szállit:

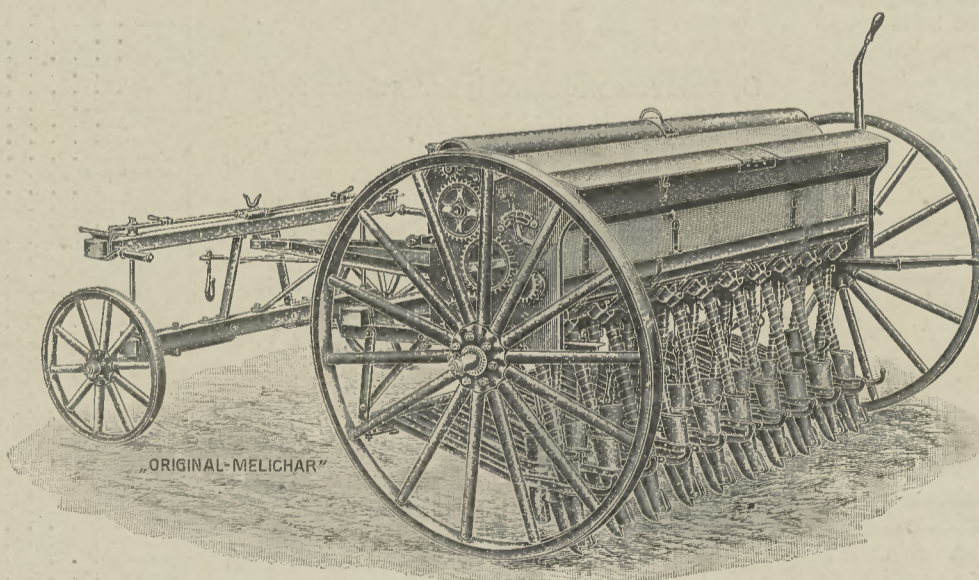
„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. Mosonban. Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.

Tarlóhántásra: „OSBORNE-BUMPER“ tárcsáshoronák, javított szerkezetű négyes ekék.

A legegyszerűbb, legtökéletesebb és legmegbízhatóbb **sortrágyázásra** berendezett egyetemes vetőgép az

eredeti Melichar gyártmányu „IMPERATOR“

mely egy és ugyanazon vetőcsoroszlyán át veti a magot és műtrágyát. Az **IMPERATOR** vetőszerkezete azonos a világ-hirü **UNICUM DRILL** vetőszerkezetével, mely minden magféléseget tetszés szerinti mennyiségben a legideálisabb elosztással vet el és az **IMPERATOR** műtrágyaszóró ké-

szüléke bármely műtrágyaféleséget még csomós állapotban és nyirkos időjárás mellett is kifogástalan egyenletességgel hint el. Az **IMPERATOR**-nál a csövek eldugulása és ebből kifolyólag hibás vetés nem fordulhat elő. A Melichar név valamely vetőgépen egyértelmű a legmesszebb menő .. garanciával. ..

Több mint 50.000 Melichar vetőgép áll használatban.

Ne vegyen gyarló utánzatot, mikor csaknem ugyanazon árért eredeti Melichar-féle vetőgépet kaphat!

MELICHAR FERENCZ vetőgép és műtrágyaszórókészülékek gyára

magyarországi vezérképviselője:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

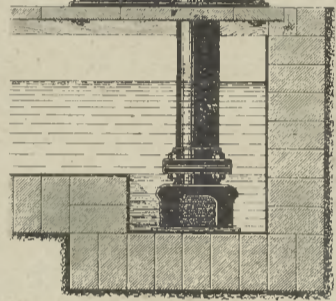
BIRTOKOK bérletre és eladásra nagy számban vannak bejelentve **Poszvek Nándor** gazdasági szakirodájánál Szatmáron. Közvetítés a legszolidabb alapon.

Legutolsó áru és mintázott ajánlatokat kér **árpa és rozsrá**

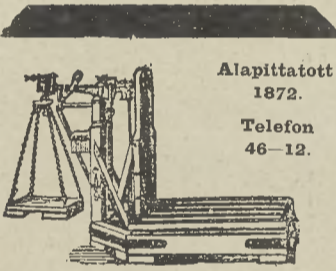
C. Paredschneider in Baumgartenberg, O.Ö.

Legnagyobb munkaképesség. Legelőször ár. Befagyás, berostásodás kizárva.

Ganajleszivattyú „Condor“

Szivattyú-gyár
Neuwingler & Comp.
Grossmergthal (Böhmen).

Alapított 1872.
Telefon 46-12.

Ziska József

utóda
ROSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros.
Iroda és raktárhelyiség: **Budapest, VI. Eötvös-utca 44.** Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona minőségű, tizedes és százados, valamint gazdasági szekér, hid és marhamerleget. A budapesti, fiumei és győri gabonatorzsák szállítója, ugyancsak számtalan nagy gözmalom és uradalom szállítója. **Árjegyzék bérmentve.** Használt mérlegek becsereitelnek és kaphatók megbízható állapotban. Javítások elfogadottnak és pontosan eszközöltenek. Kívánatra uradalomba is küldök szerelőt.

Oesterreichische landw. Verkaufsvermittlung Gesellschaft m. b. H. Wien, III., Grossmarkthalle V. ajánlkozik mindenféle fajta friss

gyümölcs és főzelék
bizományi árú legelőnyösebb eladására. Nagy raktárhelyiségek vágányösszeköttetéssel. Árverések rendezése.

700 holdas birtok

50 hold szőlővel eladó vagy bérbeadó Bócsán (Pest m.) Értekezni lehet tulajdonossal **Strassburger Ernővel, Bócsán, vagy Budapest, Váci-ut 12.** Birtokon bármikor mindenfajta élő és holt felszerelés legjutányosabb árban kapható.

Magánjáró benzinlokomobil

28-30 lóerős, eredeti Christoph, a kiállításból visszamaradt, tehervonási és szántási czélokra, esetleg egy 54" gőzcseplőgép meghajtására, jutányosan és kedvező feltételek mellett eladó.
Dénes B., Budapest, V., Lipót-körut 15.

Linkolnshire.

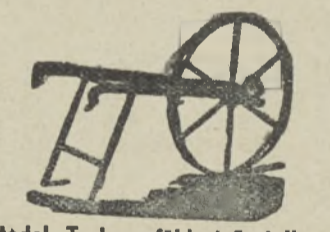
Angliából importált eredeti linkolnshirei kan után legprimább alföldi tenyésztésből származó, mangalicza kocsáktól született linkolnshirei félvér kan és emse malaczkának zalaigriczei (u. p. Pacsa, Zala m.) gazdaságából leendő szállításra előjegyzéseket elfogad **Takács Jenő, Tapolcza, Zala megye.**

50.000 vászonzsák

és nehéz juta kék csikos gabonazsák, a raktár felosztása miatt a gyártási áron eladatik és pedig 56/122 hektoliteres 1'30 K-ért, 56/127 — 1'60 és 51/109 60 klgr. befogadására 1'—K darabonként, míg a készlet tart. Próbaszállítvány 6 darab utánvétel mellett. **Vizmentes kocsi- és gazdasági ponyvák** nagyon olcsón kaphatók. Nem tetsző áruért a pénzt visszafizeltetjük.

LEINENSACK-WEBEREI
Liebenthal in Böhmen.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel gépgyárban, Győrött.**

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök, ugyancsak 1 és 2 éves magyarfajú **Erdélyi ökörborjúk**

minden időben nagy választékban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt. (Szolnok-Doboka megye.)

Használható 45 m. mélységig.

THIERRY A. gyógyszerész BALZSAMA.

Csakis apáca védjeggyel valódi. Törvényesen védve.

Minden hamisítás, utánzás és más balzsamnak félrevezető védjeggyel való árusítása törvényesen üldözött és szigorúan büntetett. Utólrhetetlen hatásos szer a légzőszervek minden betegségénél, mint köhögés, torokgyulladás, rekedtség, mellfájdalmak és májbajoknál. Különlegesség influenzánál, gyomorhajók-nál, máj- és légyulladásnál. Gyógyít ótvágytalanságot, rossz emésztést, székrekedést, fogfájdalmakat és szájbetegségeket, égési sebeket, kiütéseket stb. 12 kis vagy 6 dupla vagy 1 különleges füveg ára 5 K 60 fill.

THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi CENTIFOLIA Balzsama

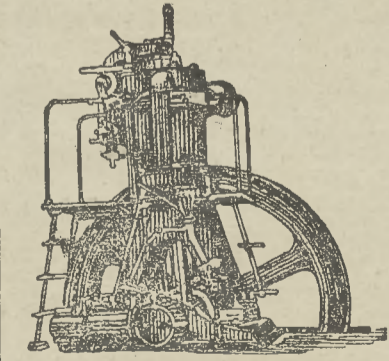
legbiztosabban ható szer minden, még oly idült sebnél is alkalmazták kelevények, sebestülések, gyulladások, dagadtok, karbunkulusok, ujj- és körömbajok stb. bajok orvoslására s a legtöbbszőr fölöslegessé teszi az operációt is. 2 tégely ára 3 korona 60 fillér.

Egyetlen beszerzési forrás: **A. THIERRY** védangyal gyógyszerész **PREGRADA**, Rohics mellett. **Budapest**en kapható **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél és minden gyógyszerésznél.

Eredeti „OTTO“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek
Hűtő- és jéggyártógépek
Langen és Wolf
mótorgyár
Budapest, VI., Váci-Körut 59.
Műhely: IX., Mester-utca 31.

ŐSZI VETÉSRE

ajánljuk több éven át kipróbált, nagy hőséget kitűnően bíró, megdülésnek és rozsdának ellenálló, **Párisból „Vilmorin“**-től hozatott **eredeti mag után termelt első utántermésű Gros-bleu és Bon-fermier** vetőbuza-fajtákat, melyek ideai hozama nagy területeken vetve, magyar holdankint 12—16 q között váltakozik 82—84 kgr. hektoliter súlyban. Ára vevő zsákjaiban 26.— korona per 100 kgr. ab vasúti állomás Zalabér, a vételár előzetes beküldése mellett. Mintát kívánatra küld: **Uradalmi intézőség Mikospusztá per: Zalabér.**

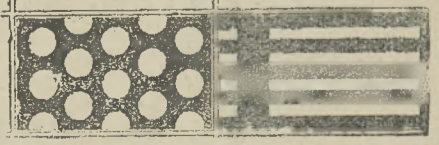
STAHHEL és LENNER

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

BUDAPEST, VI., Angyalföld, Országbíró-u. 44-46.

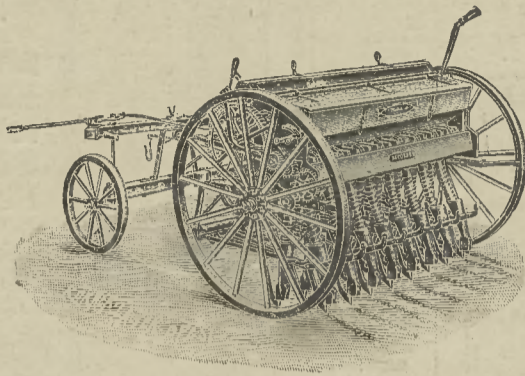
Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

TÖREKROSTÁK és mindenfajta **LEMEZROSTA** gőzcseplőgépek számára

Egy gép = Három gép

Szab. „**REKORD II**”
sorba vet —
sorba trágyáz!!

A szab. „**REKORD II**”

egyetemes sorvetőgépünk a losonci mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturáliamokban szabadalmaztatva van.

A szab. „**REKORD II**”

mindenféle gabonaneműek vetésére és a legkülönbözőbb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „**REKORD II**”

sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási terméshozadékot eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

SZAB. „REKORD II” a létező legtükéletesebb sorvetőgép
a legideálisabb műtrágyaszóró
az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatósága

Budapest, V., Váci-körut 32.

82996/1911. szám.

Birtok örökeladási hirdetmény.

A magyar tanulmányi alap tulajdonát képező és Trencsén vármegye Vágapátfalva (és Szkalka pusztá) községének határában fekvő, az örök eladási feltételek szerint mintegy 119 kat. hold 1432 öl vagyis 159 magyar hold és 1032 □ öles birtoknak örökeladása iránt írásbeli zárt ajánlatu, illetve Vágapátfalván a birtok helyszínén, a birtoknak mintegy 1—24 magyar hold között változó részletekre osztottan parcelláris örökeladása iránt 1911. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtt 10 órakor kezdetét veendő nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az ivenkint 1. koronás bélyeggel és a bánatpénz letételét igazoló nyugtával ellátott zárt aján-

latok a megtartandó szóbeli árverést megelőző napon vagyis 1911. évi szeptember hó 25-én d. e. 10 óráig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V. ker., Hold utcza 16. szám) esetleg a szóbeli árverés megkezdése előtt a helyszínén nyújtandók be, illetve posta útján beküldendők.

A részletes örökeladási feltételek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál és a vágallyei közalapítványi Felügyelőségénél a vágapátfalvi közalapítványi erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt betekinthetők. Az árverés napján pedig a helyszínén, az árverés megkezdése előtt fognak felolvasatni.

Budapest, 1911. évi augusztus hó.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium.

RÉPASZÁLLÍTÓVASUTAK

A beálló répaidényhez ajánlunk:

VÉTELRE

vagy

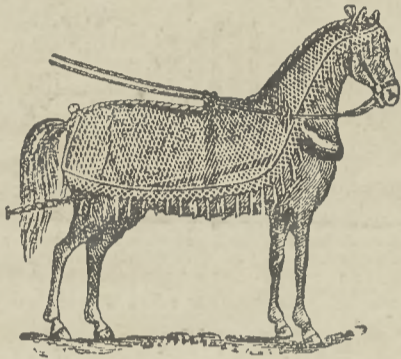
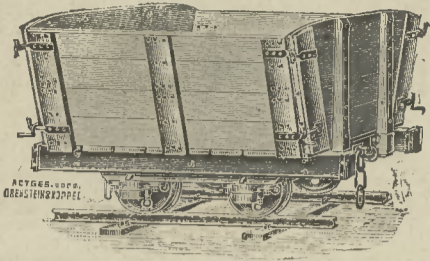
BÉRBE

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST

Andrássy-ut 102. szám.

FELVILÁGOSÍTÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK díjmentesen.

Mindenféle gazdasági kötéláru

nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kőcz (csepű), mindenféle háló és heveder (gurti), dohányzsineg és zsákzsineg,

angol manilla-fonál,

kévekötő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló **Bleier és Weisz kötélgyártó cégnél, Budapest, VII., Károly-körút 7. szám** szerezhető be.

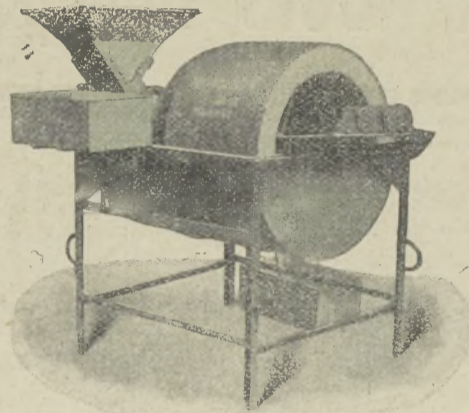
Sürgőnycim: „Kötélgyárak” — Telefonszám: 18-67.

Ujdonság!

Ujdonság!

Huszár-féle szabadalmazott

gabona-csávázógép

biztosan előli az üszögspórákat kevés csávázó-folyadék felhasználása mellett, gyors és biztos eredmény. — Csekély munkaerő.

Tüzetes ismertetéssel és felvilágosítással szolgál a kizárólagos gyártó:

NICHOLSON

gépgyár r.-t.

Budapest, V., Uaczi-ut 17. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.360— K
Tartalékok 2,401.687-53 „

Összesen: 4,383.047-53 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1906. évi fölösleg	39.243-65 „
1902. „ „	59.782-26 „	1907. „ „	41.877-32 „
1903. „ „	109.331-73 „	1908. „ „	81.088-76 „
1904. „ „	72.438-23 „	1909. „ „	106.589-64 „
1905. „ „	61.730-60 „	1910. „ „	120.164-38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módok szerint. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegről úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölsőlegről pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára ragnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Szőlősajtók.

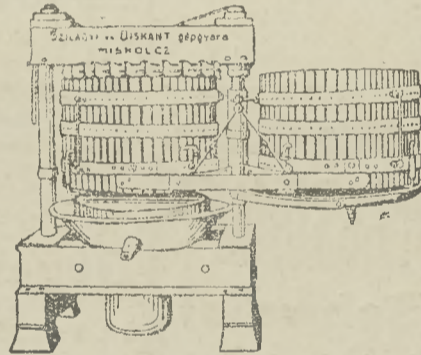
A legújabb szerkezetű „Kossuth”, „Kincsem”, „Hegyalja”, „Mabille” és „Aczélorsós” könyökrendszerű szőlősajtók a magyar bortermelők kedvencei. A nagyüzemhez alkalmas a legújabb

Viznyomásu hidraulikus kettős kosaru sajtó.

Sajtóink fő előnyei: A must nem érintkezik vasrészekkel. Egy ember könnyen kezelheti. Erőfelfejtése óriás. A törkölyök egész darabban könnyen kivethető.

Szőlőzuzók és bogyzók.

„Villám” legújabb központfutó bogyzó és zuzógép.

1901. temesvári kiállítás, I. díj, aranyérem. — 1902. pozsonyi orsz. gazd. kiállítás, I. díj, aranyérem. — 1902. egri borászati kiállítás, díszoklevél és aranyérem. — 1906. Nagyvárad: I. díj, díszoklevél. — 1907. pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél.

Szilágyi és Diskant gépgyár Miskolcz. Árjegyzék ingyen.

SZÜCS ÖDÖN

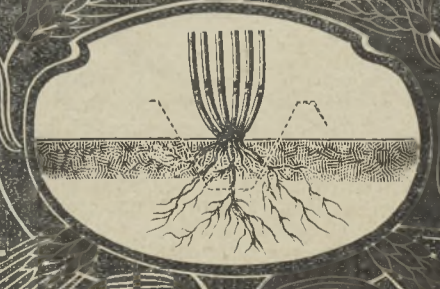
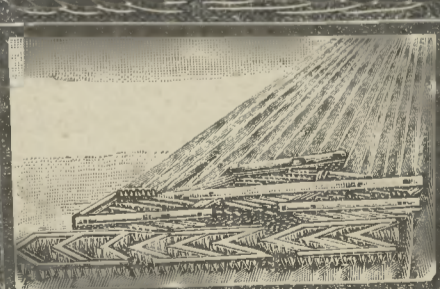
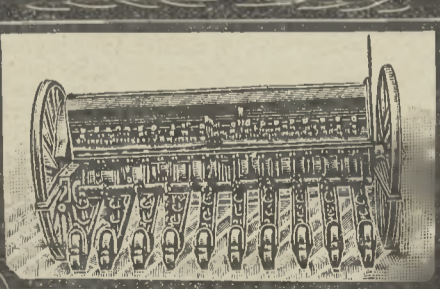
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCZA 66. AJÁNLJA

ZEHETMAYR RENDSZERŰ

„KINCSEM”

SÖRBAVETŐGÉPEIT MELYEKKEL LÉNYEGES TERMÉSTÖBBLET MELLETT NAGY MAGMEGTAKARÍTÁS ÉRETIK EL.

ISMERTETÉS KIVÁNATRA DIJMENTESEN KÜLDETIK.

Uj és egyszer használt **zsákok, ponyvák, kévekötelek,**
amerikai manillazsineg kölcsön és eladás
kartellen kívül.

Gazdasági lótakarók.

Távirat:
NAGELA.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-u. 10.

Telefon:
35—92.

KOBLINGER TYÚJA
 FÉNYVILÁGÍTÁS
 BUDAPEST, VII.
 CSÉNGER-UTCA 22.
 Készít: CULCHÉNET MŰVEK, POLYDORANTON, ARJEGYZÉSEN ÉS MŰBESZÉRENYEKRE TERVESEN

GAZDÁK
figyelmébe!

50% olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a
pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezetett.**

Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST
IX. ker., Közraktár-utca 28.

Bérletet keresek

500 hold körül, síkfekvésű prima földet. Lehetőleg Sopron, Győr, Moson, Komáromi vonal, rakodóállomás közelében. Csakis tulajdonosok lesznek figyelembe véve. Almádi József, u. p. Zámoly, Győr megye.

Muraközi
hidegvérű (nori) igás
tenyészlóvak,
választott csikók és
tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak. Címem: **HOFFMANN LIPÓT** lóvásárló ügynöksége, Csaktornya, Muraköz. — Elválasztott elsőrendű csikókat jutányos árban beszerelhetem.

Saehne-féle tan- és nevelőintézet
SOPRON.

Internátus elemi iskolával, 8 osztályu főgimnáziummal és reáliskolával.

A 8 osztályu főgimnázium érettségi vizsgálati joggal bír és bizonyítványai államérvényesek. Egyéni nevelés és tanítás, szigorú felügyelet, modern nyelvek és mindennemű sport ápolása. Kimerítő prospektussal készségesen szolgál az igazgatóság.

Száj- és körömfájás

ellen, ugyszintén az ezzel járó **tőgy** megbetegedéseknél ajánlom **künnő** és **feltétlenül megbízható** készítményemet. E készítményem használata után a ragály fél idő alatt meggyógyul, így az állatot a betegség nem gyötri annyira meg s a tejet csak alig pár napra teszi élvezhetetlenné. Minden egyes állat száj- és körömfájás elleni gyógyszere **70 fillér**, tőgykenőcs egy állatra szintén 70 fillér; 10 adagnál kevesebb nem küldetik. Megrendelhető utánvéttel: **Bolgar Miklós** gyógyszerésznél, **Szécsény**, Nógrád megye.

A VIEHHÄNDLER-GESELLSCHAFT
in **FREIBURG (Schweiz)**

mindazoknak, akik hozzá kérdést intéznek, freiburgi vagy másfajta szarvasmarhák szállítását ajánlja. — Tudakozódások az elnökhöz: **KARL GEISSMANN, Bahnhofstrasse 7. Freiburg (Schweiz)** intézendők.

A Heller-féle „**KING**” gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „**King**” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „**King**” tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviseleők kerestetnek.

Hegyi vetőbuza! Vetőrozsz!

Heine kolostorrozsz métermázsánként ... 22 K
Professor Heinrich rozsz mmázsánként ... 23 K
Pedigree szakálás, szárazság, megdőlésnek ellentálló buza métermázsánként ... 28 K
Biborheremag, gondosan rostált, mmázsánk. 84 K
 feladó állomáson, zsák önköltségen.
Kemény Miklós, Garbócbogdány.

Tűzálló kaszák minden nagyságban, kézi vasdizlószerszám, mell- és kumet, ezüst- és aranydizlítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyegek, halinacsizmák, zöld munkás-zubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergerek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, másoló prések, gyepplőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók, **Wien, IX., Trödlerhalle 105.** Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. — Nem alkalmas tárgy kicseréltetik. — Az államtisztviselők szállítója. — Kérem ügyelni a 105. számra.

Magajáró gőzeke,

amerikai gyártmány, 2 hengeres, kifejt 120 lóerőt, igen jókarban, kevésbé használt, kellő szakember hiánya végett

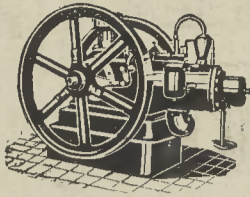
olcsón eladó.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:
WOSCHING I. GYÖRGY, Torontál-Zichyfalva.

"CLIMAX" nyersolajmotor.

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemelő. — Versenyképes árak. — Elsőrangú minőség. — Több 100 referenzia.

Kérjen ajánlatot. **Pénzt takarít meg!**

Bachrich és Társa

motorgyári fióktelep

Budapest, V/v., Szabadság-tér 17.

(Tőzsde-palota).

Telefon szám: 71-01. ☐☐ Sürgőnczim: „CLIMAX“.

Őszi vetésre ajánljuk — a meddig a készlet tart — az általánosan elterjedt ez évben **80-83 kgr.** hektoliterenkénti tényleges súlyu

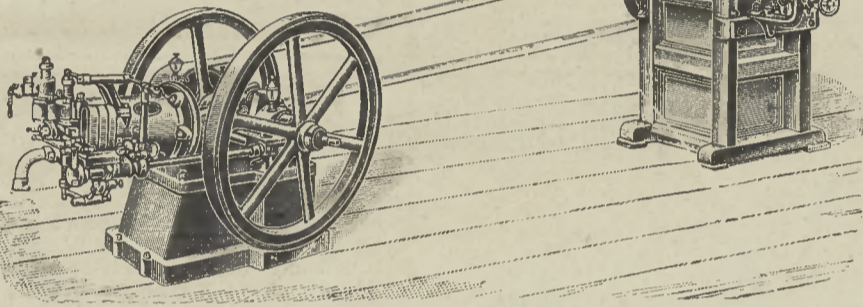
Diószegi óriási buzánkat

mely számos termelő egybehangzó kijelentése, valamint a magyarvári országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás által végzett termelési kísérlet eredménye szerint is úgy szem-, mint szalmáhozamra nézve első helyen áll.

Diószegi Czukorgyár
Diószeg, Pozsony megye.

Sebes és Antal

Budapest, VI., Dávid-utca 1/b szám.

Ajánljuk eredeti Renauer-féle motorjainkat és szabadalm. függőleges köves darálóinkat.

Teljes takarmánycsarnok-berendezések.

Sertés-eladások és vételek

legjobb és legpontosabban eszközöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál
Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

PROPPER SAMU

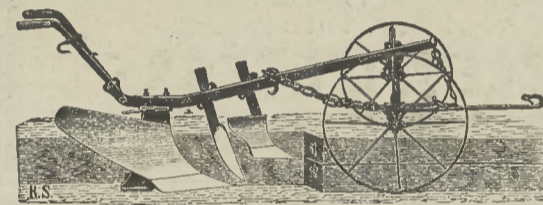
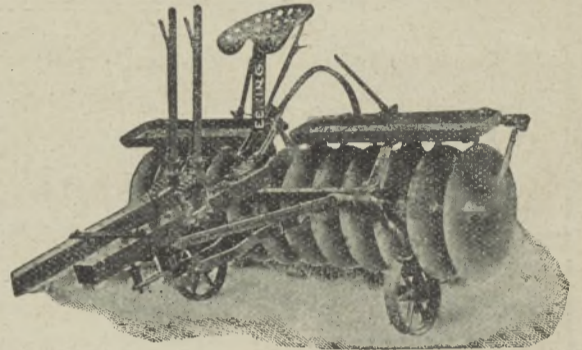
mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

Deering-féle eredeti amerikai aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek és tárcsásboronák

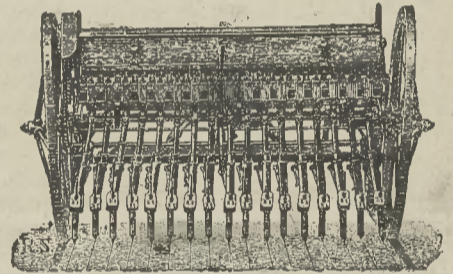
legkitünőbb minőségben, továbbá a valódi „Sack“-féle

Valódi SACK-féle aczéleke.

ekék, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint kitünő szőlőművelési eszközök, ugyancsak javított eredeti „Westfalia“ műtrágyaszórógépek,

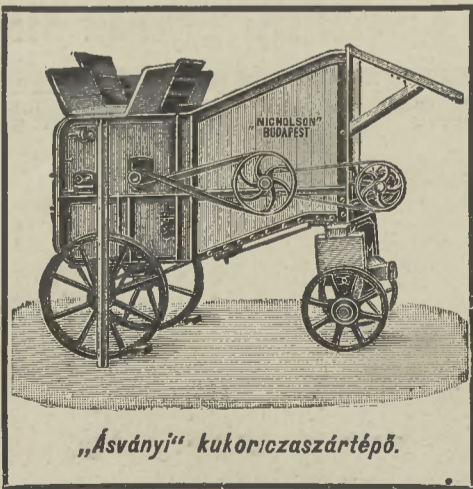
nemkülönbön legkitünőbb szecsavágó- és répa-vágógépek, eredeti amerikai „Ohio“ kukoriczaszártépőgépek (Schredder), Kayser-féle gabonacentrifugák, „Apollo“ meszélő- és permetezőgépek, szalma-kötélfonó gépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

„Ásványi“ kukoriczaszártépőgép

eddig több mint 400 gép használatban.

Az egyedüli gép, mely a tengeriszárat minden részeiben a legtökéletesebben feltépi és amelylyel takarmányrépa, répafejek levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtökéletesebben felapríthatók és így egyszerre besavanyíthatók. Ezen kettős művelet semmiféle más géppel nem végezhető. Tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalomtulajdonos

„Ásványi“ kukoriczaszártépő.

„NICHOLSON“

gépgyár részvénytársaság

Budapest, VI., Váci-ut 17. szám.

Árjegyzék és ismertetés
ingyen és bérmentve.

84. sz. broszúra ingyen.

MODERN ÉPÍTŐANYAGOK

falazótéglák, tetőcserepek, ürtömbök, csövek, stb., melyek homokból, kavicsból, bányahulladékból, cement vagy mésszel keverve készülnek:

Dr. GASPARY & Co. gépgyárában

szerkesztett gépeken és formákon.

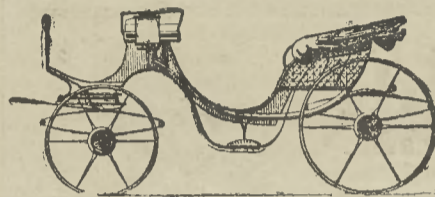
Czim:

Markranstädt (Németország.)

Kérjük gyarunkat meglátogatni.

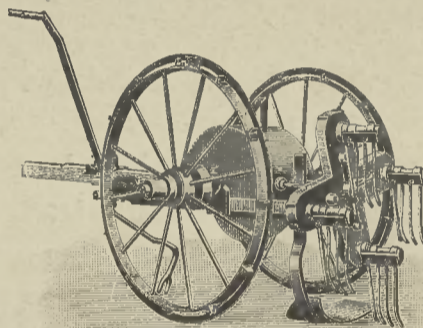
Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becsértetnek és átalakítások elfogadtatnak jutányos árak mellett. Ugyisint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modell
1911**Burgonya-kiemelőgép „Welt“-Roder**Modell
1911

Nékülözhetlen minden burgonyát vető gazdának! Szolid, egyszerű szerkezet! Elpuszthatatlan összeállítás! Minden talajminőséghez! Mélység és letéví távolság változtatható! Könnyen vontatható és könnyen dolgozik! Tisztán és gyorsan működik! Számos elismerő levél! Kérje a „Welt“-Roder prospektust 577. szám, bérmentve megküldetik!

Ph. Mayfarth & Comp.

Wien II., Taborstrasse 71.

680 első díj, aranyérem stb. 1500 munkás és tisztviselő. Ujraeladó és képviselő kerestetik.

Tiszavidéki vetőbuza.

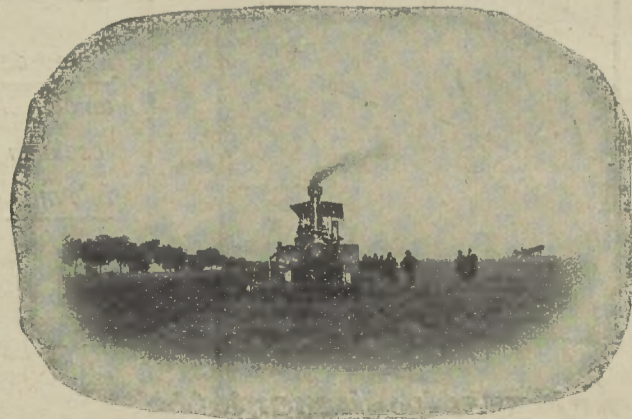
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Gazdasági Egyesület értékesítési szövetkezete szállít 50 métermázsán felüli tételekben vetőmagul leginkább ajánlatos 81 kilogrammon felüli minőségi sulyu, elsőrendű, bőtermő, gyommentes eredeti

tiszavidéki vetőbuzát

Szolnok közelében, Tiszavidéken fekvő vasuti állomásokról.

A szállításhoz I-ső rendű új lenzsákok 1 kor. 30 fillér, kettős vitorlavázon kenderzsákok 1 kor. 15 fillérért kaphatók, vagy a szállítás saját zsákokban is történhetik.

Pontos mintával és árajánlattal szolgál:

Gazdasági Egyesület Szolnok.

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

EREDETI

FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

PÁRATLANOK

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST-KELENFÖLD

vasutállomással szemben.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

Szeged

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Homokértékesítés.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok csömösölt betonárak előállításához,
- F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsógyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás,
- B. B. I. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

czimű árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzemben mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.****Szántó és Beck** mérnök, cementipari gépek gyártása Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.**Kwizda Ferencz János**az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész **Korneuburg-ban, Wien mellett.****KWIZDA-féle korneuburgi marhapor.**

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. sz. VI., Andrassy-ut 26. sz.

A Mac LAREN

mely a mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen első díjat nyert legideálisabb magajáró gőzeke.

Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka. Az eddigi tapasztalatok szerint napi teljesítőképessége 18-35 hold, szénfogyasztása 50-70 kg., üzemköltsége 5-7.50 kor. holdanként.

Vezérképviselet:

FLEISCHL SAMU cégénél, Budapest, V., Szabadság-tér 16. szám.

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudható fenti vezérképvisellettől, ki árajánlattal, felvilágosítással szívesen szolgál.